

Călușa

BIBLIOTECARULUI

* 5 5 0 0 1 5 4 1 8 *

Biblioteca UMFST

septembrie 1956

BIBLIOTECA UMFST MUREȘ

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A MINISTERULUI CULTURII DIN R. P. R.

CUPRINSUL

—	Toate forțele pentru ridicarea activității bibliotecilor cămine- lor culturale	1
—	Bibliotecarul voluntar	4
—	Cerințe îndreptățite	6
PREGĂTIREA CADRELOR DE BIBLIOTECARI		
—	În sprijinul îmbunătățirii cadrelor de bibliotecari	10
BIBLIOTECI REGIONALE		
—	Un început bun	13
BIBLIOTECI SINDICALE		
MARINESCU LAURENȚIU	— Biblioteca tehnică a clubului central al hidrocent- ralei „V. I. Lenin”. — Bicăz	15
VIRAY ILONA	— Citeva metode de popularizare a cărții	17
CONCURSUL PERMANENT PENTRU CITIREA LITERATURII DE CĂTRE TINERET „IUBIȚI CARTEA”		
Conf. ILIE STANCIU	— Completarea listelor bibliografice	19
DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE		
E. TOMASOVA	— 25 de ani de la înființarea bibliotecii regionale din Gorki	22
FONDURI PREȚIOASE.		
ALEXA FARCZADY	— Un manuscris necunoscut descoperit la biblioteca documen- tară Bolyai din Tg. Mureș	26
MIRCEA TOMESCU	— Evangheliarul lui Macarie	29
DISCUȚII		
MIHAIL CURCANEANU	— Evidența publicațiilor în bibliotecile de învățământ superior	32
*		
FRANK HARDY	— Scriitori și cititori	36
BIBLIOTECI DIN ALTE ȚĂRI		
—	Bibliografia albaneză și activitatea Bibliotecii naționale a Albaniei	38
ȘTIRI DIN LUMEA CĂRȚILOR ȘI A BIBLIOTECILOR.		
NE SCRIBU CORESPONDENȚII		40
CALENDARUL NOSTRU		43
IN ATENȚIA BIBLIOTECARILOR.		
În sprijinul transformării socialiste a agriculturii		45
BIBLIOGRAFIE		46

Toate forțele pentru ridicarea activității **BIBLIOTECILOR CĂMINELOR CULTURALE**

N iciodată în satele noastre cartea n-a avut o răspundere atât de largă ca în anii puterii populare. Astăzi cartea joacă un rol important în înfăptuirea revoluției culturale, aducând o prețioasă contribuție la formarea omului nou, constructor al societății socialiste.

Au trecut aproape 80 de ani de când au fost înființate în 1869 primele biblioteci rurale la sate. Dezinteresul statului față de aceste formațiuni culturale, lipsa de sprijin material, a dus la situația că ele nu și-au putut atinge niciodată scopul. Și era firesc să fie așa, de vreme ce pentru burghezie menținerea maselor în bezna inculturii, constituia unul din mijloacele întăririi dominației de clasă.

Pentru regimul de democrație populară ridicarea culturală a satelor constituie o cerință vitală, o condiție indispensabilă a țării socialismului. De aceea, după preluarea puterii de către clasa muncitoare, statul nostru s-a îngrijit în mod deosebit de organizarea unei vaste rețele de biblioteci la sate, prin intermediul cărora lumina culturii, cartea, să pătrundă în cele mai îndepărtate cătune.

Dacă în 1948 au existat în cadrul căminelor culturale numai 4809 biblioteci, numărul acestora s-a dezvoltat continuu. În același timp, statul nostru a alocat sume uriașe pentru înzestrarea acestor biblioteci cu cărți.

Prin mijlocirea acestor biblioteci și datorită muncii entuziaste, plină de dragoste a bibliotecarilor de la căminele culturale, masele de țărani muncitori au început să fie atrase spre carte. Munca aceasta nu a fost de loc ușoară. A trebuit de multe ori să fie înfrântă neîncrederea și nepăsarea unora, neobișnuința altora de a citi. Dar încetul cu încetul, tot mai mulți țărani muncitori au început să frecvențeze bibliotecile, să participe la lecturile în colectiv, sau la cercurile de citit, să se obișnuiască a vedea în carte, un element folositor ridicării nivelului lor de viață. În aceste biblioteci, țăranii muncitori au citit și discutat cărți și broșuri despre viața și munca colhoznicilor sovietici, despre felul cum trebuie lucrat pământul, despre lupta din trecut a partidului și despre calea nouă pe care partidul îndrumă astăzi țărănimea muncitoare oferindu-i posibilități de viață nouă prin intrarea în gospodării agricole colective. „La biblioteca căminului cultural — ne spune țăranul muncitor Nicolae Rălescu din comuna Gura Fcii, regiunea Pitești, — mi s-au deschis prima oară ochii asupra unor lucruri pe care nu le cunoșteam. Bibliotecarul m-a ajutat să înțeleg însemnătatea cărții și datorită îndemnului său am început să citesc. Astăzi, pentru mine ca și pentru mulți alții ca mine, cartea este un lucru de care nu mă pot lipsi”.

Asemenea cuvinte, pline de recunoștință pentru munca bibliotecarilor căminelor culturale se pot auzi în multe alte părți ale țării noastre, unde bibliotecarii și-au câștigat dragostea și încrederea maselor, devenind figuri de seamă ale satului.

Problema culturalizării maselor prin carte nu a putut fi însă lăsată numai pe seama bibliotecilor căminelor culturale. Numărul mic al cărților, precum și faptul că bibliotecile erau răspindite, fără legături între ele, au făcut ca acestea să nu poată satisface în întregime necesitățile culturale ale oamenilor muncii de la sate. De aceea, în 1950 când au fost create, bibliotecilor regionale și raionale li s-a trasat sarcina de a se ocupa de îndrumarea bibliotecilor de la sate. Crearea acestor noi biblioteci a dus la un avânt al muncii cu cartea la sate. Desfășurând munca de îndrumare și arătând o preocupare permanentă calificării cadrelor de bibliotecari voluntari, bibliotecile regionale și raionale au contribuit la îmbunătățirea muncii cu cartea la sate.

Creșterea cerințelor maselor de cititori din mediul rural a pus cu ascutime problema creării unor biblioteci dotate cu un fond mai mare de cărți, care să funcționeze zilnic. Acest lucru a fost realizat pe baza Hotărârii Consiliului de Miniștri nr. 1542 prin care s-a stabilit înființarea bibliotecilor sătești. În prezent există în țara noastră peste 600 de biblioteci sătești, numărul lor crescând mereu. Numai anul acesta vor lua ființă încă 300 asemenea biblioteci. Luată individual, bibliotecile sătești au reușit să atragă un număr mult mai ridicat de cititori decât căminele culturale, totuși prin numărul lor încă redus, ele sînt departe de a putea face față cerințelor de deservire a întregii populații de la sate. Iată numai cîteva cifre grătore în această privință. În regiunea Stalin, din totalul numărului de cititori existent la sate, numai cca. 16,5% sînt înscrși la bibliotecile sătești, restul frecventează bibliotecile căminelor culturale; în regiunea Timișoara numărul cititorilor bibliotecilor sătești se ridică la cca. 25% din totalul cititorilor de la sate.

Rămîne deci clar că bibliotecile căminelor culturale reprezintă o piργhie însemnată în complexul muncii cu cartea la sate. Pentru ca ele să poată aduce toată contribuția lor este necesar ca să fie ajutate și măgurate. Tocmai acest lucru este adesea uitat de către unele secții culturale și biblioteci regionale și raionale, care concentrîndu-și întreaga atenție asupra bibliotecilor sătești, pierd din vedere bibliotecile căminelor culturale.

Astfel, în multe regiuni, nu numai că bibliotecarii căminelor culturale nu sînt chemați la seminariile raionale, dar n-a existat nici preocuparea ca problemele discutate cu acest prilej să fie cunoscute și de bibliotecarii căminelor culturale, lipsind pe aceștia de posibilitatea de a fi instruiți în problemele muncii cu cartea, de a cunoaște sarcinile imediate ce stau în fața lor. Nu se poate nega că au fost și inițiative prețioase pentru instruirea bibliotecarilor voluntari, printre care amintim acțiunile de masă model organizate de bibliotecile regionale Timișoara și Iași, la bibliotecile căminelor culturale, sau consfăturile cu bibliotecarii voluntari organizate de biblioteca raională din Roman, dar din păcate asemenea inițiative bune au rămas izolate, ele nefiind generalizate.

La fel se prezintă situația și în privința difuzării unor materiale metodice întocmite de bibliotecile regionale și trimise bibliotecilor raionale care la rîndul lor le difuzează numai bibliotecilor sătești, ignorînd bibliotecile de la cămine.

Nici metoda deplasărilor pe teren nu este folosită pentru îndrumarea bibliotecilor căminelor culturale. În multe regiuni, bibliotecile raionale ocolesc în deplasările lor bibliotecile căminelor culturale, interesîndu-se numai de îndrumarea celor sătești. Iar acestea, la rîndul lor, își rezumă activitatea numai în cadrul comunei respective, ceea ce

determină de multe ori pe bibliotecarii căminelor culturale rămași fără îndrumări să-și ducă munca așa cum se pricepe.

În unele locuri, activitatea bibliotecilor căminelor culturale este mult stinjenită și datorită fondului redus de cărți. În această direcție, se resimte pe teren insuficienta atenție pe care bibliotecile regionale, raionale și sătești o acordă bibliotecilor mobile, prin ajutorul cărora bibliotecile căminelor culturale și-ar putea îmbunătăți fondurile cu cărțile cerute de cititori și pe care ei nu și le pot procura.

La menținerea unei activități scăzute a bibliotecilor căminelor culturale contribuie și greutățile provocate de lipsa de interes a sfaturilor populare comunale în ceea ce privește asigurarea unor condiții materiale bune de funcționare. Nu sînt de loc rare cazurile cînd bibliotecile căminelor culturale sînt nevoite să-și desfășoare activitatea în localuri impropriu, fără mobilierul necesar. În timpul lunilor de iarnă multe biblioteci stau închise, deoarece le lipsește combustibilul necesar. Dezinteresul față de munca cu cartea se manifestă și prin faptul că sfaturile populare comunale nu analizează de loc activitatea bibliotecilor căminelor culturale, nu se ocupă de atragerea unor bibliotecari competenți.

Ținînd seama de contribuția pe care bibliotecile căminelor culturale o pot aduce în sprijinirea obiectivelor atât de importante trasate de Rezoluția ședinței plenare a C.C. al P.M.R. din 16-17 iulie 1956 cu privire la măsurile pentru realizarea sarcinilor stabilite de Congresul al II-lea al partidului în domeniul transformării socialiste a agriculturii, secțiile culturale și bibliotecile regionale și raionale au datoria de a se ocupa cu cea mai mare grijă de îndrumarea și sprijinirea acestor biblioteci. Realizarea acestei sarcini cere eforturi mari. Folosindu-se însă cu pricepere formele cele mai variate pentru îndrumarea și ajutorarea bibliotecilor căminelor culturale și anume: seminariile raionale, consfătuiri la raion sau pe centre de comună, acțiuni model, includerea în planul de deplasări și a bibliotecilor căminelor culturale, antrenarea bibliotecilor sătești în sprijinirea bibliotecilor căminelor culturale și se va da fiecărui cămin cultural ajutorul necesar, astfel ca el să poată desfășura o vie activitate în sprijinul transformării socialiste a agriculturii.

Nu trebuie uitat însă nici un moment că bibliotecile căminelor culturale sînt conduse de bibliotecari voluntari, care nu-și precupețesc timpul lor liber pentru răspîndirea cărții în masele de țărani muncitori. De aceea, datoria secțiilor culturale și a bibliotecilor regionale și raionale este de a se ocupa cu cea mai mare grijă de stimularea cadrelor voluntare merituoase. Secțiile metodice ale bibliotecilor regionale trebuie să studieze experiența bibliotecilor căminelor culturale fruntașe și să o popularizeze prin mijlocul scrisorilor metodice. De asemenea, trebuie folosită cît mai mult presa locală pentru încurajarea activității cadrelor bune.

Fondul atribuit prin H.C.M. nr. 2399 pentru premiarea bibliotecarilor voluntari constituie un mijloc eficace pentru încurajarea activității bibliotecarilor voluntari evidențiați. De aceea, trebuie pusă cea mai mare atenție pentru justa lui folosire.

Se apropie timpul cel mai favorabil pentru desfășurarea muncii cultural-educative la sate — lunile de iarnă. Bibliotecile regionale și raionale să-și analizeze temeinic activitatea dusă pînă în prezent în domeniul muncii cu cartea la sate, luînd măsurile ce se cuvin, astfel ca în trimestrul IV al acestui an toate forțele să fie îndreptate spre îmbunătățirea continuă a activității bibliotecilor căminelor culturale.

BIBLIOTECARUL VOLUNTAR

De îndată ce ieși din șoseaua principală care merge de la Orșova spre Bozovici, se vede de departe satul Globul Craiovei, ascuns în valea îngustă și stincoasă a riului Craiova. La o distanță de numai 2 km. de comuna Petnic, de care aparține, acest sat liniștit și pitoresc are 900 locuitori, harnici și pricepuți în cultivarea pământului, cultura pomilor, creșterea animalelor și apicultură.

În serile lungi de iarnă, ca și în serile de vară după terminarea lucrului, țăranii muncitori s-au obișnuit să treacă pe la căminul cultural. Acolo găsesc totdeauna deschisă biblioteca, unde îi așteaptă ziare și reviste, cărți de tot felul, după placul și trebuința fiecăruia și unde tov. Fișteag Nicolae, bibliotecarul căminului cultural, îi întâmpină cu toată bunăvoința.

De peste 7 ani de când este bibliotecar, tov. Fișteag Nicolae nu a lipsit nici odată de la datorie. Ii e dragă această muncă, îi e dragă cartea, îi sînt dragi și oamenii.

În 1949, cînd s-a înființat căminul cultural din sat, tov. Fișteag a fost primul care a pus și problema organizării unei biblioteci în cadrul căminului și el s-a oferit să ducă în mod voluntar munca de bibliotecar. O asemenea înclinare este explicabilă la un om ca dînsul, care o viață întreagă a învățat carte pe alții, pe cînd era învățător în satul lui. Acum, ca pensionar n-au vrut să se despartă de carte. Și această muncă i se potrivește de minune. Avînd o serioasă pregătire

culturală și dotat cu mult spirit pedagogic, el a reușit repede să se integreze în noua muncă.

În primul rînd tov. Fișteag cunoaște pe toți oamenii din sat, mulți dintre ei i-au fost doar elevi. El știe cu ce se ocupă fiecare din ei, ce-i frămîntă, ce preocupări au, cui și ce-i place să citească.

De la înființare biblioteca funcționează în aceeași clădire cu căminul cultural. E o casă modestă cu două camere, dintre care una folosită de bibliotecă.

Privit de afară, acest locaș al culturii, care e azi fruntaș pe raionul Orșova, nu-ți zice nimic. Dar cum intri înăuntru te impresionează ordinea și curățenia ce domnește. Odăile sînt curate, pereții proaspăt văruiți, podelele spălate, pavoazarea frumoasă și mobilizatoare, o vitrină cu cărți noi apărute îți atrage imediat atenția, apoi panouri, afișe, etc. În ce privește cărțile, acestea sînt rînduite cu grijă în dulapuri, iar ziarele și revistele legate în colecții. Toate acestea te fac să-ți dai imediat seama că acolo este o mină harnică, pricepută, care a știut să creeze o atmosferă cit mai îmbietoare, mai atrăgătoare pentru cei care vin la bibliotecă. Pe masa de lucru a bibliotecarului totul e în ordine, de la registrul inventar și pînă la caietul de evidență zilnică. Din ele vezi că azi biblioteca are peste 2000 de volume — cărți politico-sociale, literare, agrozootehnice, științifice, pentru copii și tineret și 14 colecții de ziare și reviste. Față de 1949, cînd biblioteca avea numai 274 volume, aceasta reprezintă o creștere destul de însemnată.

*Fișteag Nicolae,
bibliotecar voluntar*

Evidența cititorilor este ținută pe un caiet separat, din care vezi toată munca bibliotecarului. Sînt 126 cititori, majoritatea mături. Aceștia nu citesc cărți la întîmplare, ci alese și recomandate de bibliotecar potrivit puterii de înțelegere și preocupărilor fiecăruia.

O bună parte din cititorii bibliotecii sînt apicultori, ca de pildă țărani muncitori Răduța Iosif, Brnzan Ilie și alții. Pe aceștia îi preocupă în deosebi problemele în legătură cu asigurarea bazei melifere pentru albine, combaterea bolilor albinelor și diferitele sisteme de stupi. Pentru a putea satisface cerințele acestor cititori, tov. Fișteag a procurat diferite cărți în aceste domenii și a făcut un abonament la revista „Apicultura”, în care cititorii au găsit multe sfaturi practice și materiale de specialitate.

Metodele care le folosește bibliotecarul pentru dezvoltarea gustului de citit al țărănilor muncitori și pentru mărirea numărului cititorilor sînt din cele mai variate. În timpul iernii mai cu seamă și chiar vara, el organizează cu regularitate lecturi în colectiv

din ziare și diferite broșuri, în legătură cu probleme de actualitate. Astfel țărani muncitori sînt puși la curent cu evenimentele politice interne și internaționale, cu mersul muncilor agricole etc.

Interesant este felul cum bibliotecarul a înțeles să stimuleze pe cititori. După ce difuzează un număr de cărți, el cere cititorilor să facă mici recenzii scrise, care sînt apoi citite în colectiv și comparate între ele, care sînt mai bune. Aceasta este și un mijloc de a controla dacă cărțile au fost citite și cum au fost înțelese.

Ca membru de partid, tov. Fișteag citește și studiază mult; el știe ce rol important are literatura și în special literatura de partid în formarea și educarea conștiinței țărănilor muncitori. De aceea, duce o muncă susținută pentru popularizarea materialelor și cărților care vorbesc despre foloasele muncii întovărășite, despre experiența colhoznicilor din Uniunea Sovietică și a colectivizatorilor și întovărășitorilor din țara noastră. Această muncă începe să-și arate rezultatele. Și prin bibliotecă țărani muncitori din satul Globul Craiovei, văd tot mai bine posibilitățile ce le au de a se uni într-o întovărășire zootehnică, aceasta fiind pe cale de a lua ființă curînd.

Apreciînd eforturile depuse de tov. Fișteag pentru răspîndirea culturii în satul său, secția culturală a raionului Orșova, regiunea Timișoara, îi acordă începînd din primăvara acestui an o stimulare materială lunară, din fondurile extrabugetare, ceea ce constituie un bun exemplu de urmat în ceea ce privește felul cum trebuie stimulate și încurajate cadrele voluntare meritoase.

CERINȚE ÎNDREPTĂȚITE

De vorbă cu bibliotecarii voluntari

Bibliotecile căminelor culturale de la sate au un rol deosebit în popularizarea cărții și atragerea de noi cititori din masa țăranilor muncitori. Multe din aceste biblioteci sînt frecventate de cititori tineri și bătrîni pentru care lectura cărților, a ziarelor și revistelor a devenit o deprindere de toate zilele.

În fruntea acestor biblioteci munca e dusă cu multă rîvnă și tragere de inimă de către bibliotecarii voluntari, de cele mai multe ori membri ai corpului didactic, sau simpli țărani muncitori, care nu precupețesc nici un efort să asigure o circulație cît mai largă a cărților, să atragă

cît mai mulți cititori, să-i îndrume și să-i ajute la însușirea de cunoștințe noi și folositoare muncii lor.

Toluși, activitatea căminelor culturale nu este încă la înălțimea nevoilor și posibilităților existente. Cauzele care duc la această situație sînt multiple și pentru înlăturarea lor, forurile respective trebuie să ia măsuri cît mai grabnice. Pentru a veni în ajutorul acestor loruri ne-am adresat direct bibliotecarilor, ca ei înșiși să ne vorbească despre munca lor și despre greutățile care-i împiedică să realizeze roade mai bogate. În cele ce urmează redăm cîteva din cerințele bibliotecarilor voluntari ale căminelor culturale.

Mai multe îndrumări metodice cadrelor voluntare

Bibliotecarul căminului cultural din comuna Potău, raionul Satu Mare, este învățătorul Mărcuș Victor, directorul școlii elementare. De peste zece ani el participă cu dragoste la viața culturală a acestei comune.

Biblioteca funcționează în clădirea școlii. Cele 1450 volume care formează fondul bibliotecii sînt așezate într-un dulap, aranjate în șase grupe. Circulația cărților e asigurată mai mult prin metoda colportajului. În luna august, activitatea s-a mutat la ariile comunei unde s-au făcut citiri în colectiv. Tovarășul Mărcuș ne arată că numărul cititorilor este scăzut datorită activității destul de reduse. Iată și de ce: „Din cei patru învățători din comună — spune el — numai eu mă ocup de munca cu cartea, ceilalți fiind antrenați în alte sarcini obștești și este explicabil că nu pot cuprinde toate problemele. Cei 10 utemiști, toți țărani muncitori, cu care mi-am format colectivul voluntar, îmi dau ajutor numai în lunile de iarnă, în celelalte anotimpuri fiind ocupați cu muncile lor. astfel că în res-

tul anului îmi vine greu să duc singur munca.

Tovarășa Vas Etelka de la biblioteca sătească din Medieșul Aurit ne vizitează odată sau de două ori pe lună. Ne dă îndrumări în privința colportajului și în alegerea celor mai bune cărți; ne-a dat ajutor și la clasificarea cărților, ne-a inițiat și ajutat în organizarea concursului „lubiți cartea“ dar n-a organizat o acțiune de masă model care ar fi constituit un exemplu pentru colectivul nostru.

„Din partea bibliotecii raionale am fost vizitați o singură dată în cursul acestui an ajutorul ei rezumîndu-se la trimiteră — la cererea noastră — a unei biblioteci mobile cu cărțile dorite de cititori și care nouă ne lipseau. Ce să mai spun de statul popular comunal ai cărui activiști nici măcar nu sînt cititori ai bibliotecii... Cît privește secția culturală raională din Satu Mare, activiștii respectivi vin adesea în comună, se interesează de toate problemele culturale, dar în mod deosebit nu cercetează nevoile bibliotecii“.

Conducerea căminului cultural trebuie să ajute biblioteca

La biblioteca căminului cultural din comuna Popeni, raionul Birlad, funcția de bibliotecară este îndeplinită de finăra învățătoare Barbu Didina. Activitatea bibliotecii lasă însă de dorit și aceasta din cauză că directorul căminului cultural nu-i acordă suficientă atenție.

Iată cum înfățișează lucrurile bibliotecara Barbu: „Din februarie, de când lucrez la bibliotecă, nu am primit nici o îndrumare, nici un sprijin, din partea directorului căminului cultural, tov. Vasile Alexandru. Să nu se creadă că tov. director nesocotește biblioteca din lipsă de timp. Adevărul este că el consideră mai importantă activitatea artistică și trece cu vederea nevoile bibliotecii. Repetițiile echipelor artistice se fac în localul căminului cultural, în aceeași clădire cu biblioteca și totuși n-am fost în stare măcar să obțin sprijinul tovarășului director pentru a îndruma pe tinerii artiști

amatori să devină în același timp și buni cititori ai cărților, ceea ce le-ar fi folosit și pentru instruirea lor artistică. Atunci când cadrele didactice sînt sollicitate să sprijine biblioteca în organizarea unei manifestări de masă, răspunsul este invariabil același: tovarășul director are nevoie de aceste cadre pentru repetițiile de cor. Nu vreau să acopăr lipsurile noastre prin atitudinea tovarășului director al căminului cultural, dar cred că nu astfel trebuie înțeleasă îndrumarea și sprijinul pe care acesta trebuie să le acorde în egală măsură bibliotecii ca și celorlalte forme de activitate culturală, fără a considera că o formă este mai importantă decît cealaltă. Adevăratul succes al muncii culturale în comună constă în modul egal în care trebuie să se dezvolte toate laturile sale, altfel înseamnă să batem pasul pe loc“.

Oameni de știință, cultură și artă în mijlocul nostru

Approape de mijlocul satului Chihi (comuna Valea Ursului, raionul Negrești, regiunea Iași) de partea șoselei ce duce spre Negrești, se află sediul bibliotecii căminului cultural.

Zi de program. De cum pășești în bibliotecă, ordinea și curățenia atrag atenția. Privind într-un raft cu cărți ai impresia că te ații în fața unei vitrine de librărie. Noutăți literare, agrotehnice și de popularizare a științei, cheamă privirile cititorilor. Tovarășa învățătoare Platon Valeria, bibliotecară voluntară, dovedește multă îndemnare și pricepere în recomandarea și distribuirea cărților. Face această muncă de mai bine de 8 ani și nici un moment elanul și dragostea ei pentru bibliotecă și cititorii săi nu au slăbit. Dimpotrivă, e mereu mai vioaie și mai îndrăgostită de muncă ei. Alături de țărani muncitori veniți după o zi de muncă să restituie o carte și să împrumute alta, pionierii își comunică gălăgioși impresiile asupra conținutului unor cărți și ea îi ascultă pe toți, bucurîndu-se de felul în care fiecare își exprimă părerile. Tinerii Trofin Ion și Popovici Celorica, consultă lista concursului „Iubiți cartea“. Ajutați de bibliotecară ei își aleg cărțile ce le-au mai rămas de citit, ca să poată obține insigna „Prieten al cărții“. Despre activitatea bi-

bliotecii, realizările și dorințele ei, tov. Platon Valeria, mi-a vorbit vreme îndelungată.

Din primul moment, când mi s-a încredințat biblioteca — spune tov. Platon — m-am străduit ca activitatea noastră să fie cit mai bogată și atrăgătoare. M-am luptat să aduc cititori la bibliotecă și nu m-am descurajat cînd unii îmi spuneau: „M-ași înscrie la bibliotecă, dacă ați avea cărți care să-mi placă“. Trebuie să recunosc că la început cei ce spuneau așa aveau dreptate. Ne lipseau pe atunci cărți care să placă și să intereseze pe țărani muncitori.

Printre cei care mi-au vorbit așa a fost și țărănul muncitor Mircea Eltimie. Am cerut ajutorul sflatului popular și aici am găsit înțelegerea necesară. Pentru acest cititor ca și pentru ceilalți, împreună cu sflatul popular și conducerea căminului, ne-am străduit să aducem în bibliotecă ultimele cărți bune, legate de gustul și preocupările cititorilor. Unele din aceste cărți au fost cumpărate, pe altele le-am împrumutat de la biblioteca raională, dar totdeauna am putut răspunde la cererile cititorilor.

„O metodă pe care am folosit-o pentru atragerea cititorilor a fost prezentarea de cărți. În felul acesta am reușit

să trezim interesul multor țărani muncitori pentru lectura cărților din bibliotecă.

„Primele conferințe despre cărți au fost ascultate cu mult interes de participanți. În organizarea lor întâmpinăm însă multe greutăți. Sintem un sat doar cu patru cadre didactice și acestora le revine mereu sarcina de a ține conferințe. Pentru noi va constitui un ajutor

substanțial dacă pe plan raional sau chiar mai larg, s-ar trimite la sate scriitori, oameni de știință și artă, care să vorbească țăranilor muncitori despre cărți. În felul acesta activitatea cu cartea în comună se va însușeși și va crește. Noi la rindul nostru vom organiza o primire călduroasă oamenilor de știință și artă care ne vor vizita.

Condiții materiale mai bune

Una din condițiile bunei funcționări a bibliotecilor de la sate, este ca în afara îndrumărilor ce li se dau, să se bucure și de sprijinul material al sfaturilor populare comunale. Aceste biblioteci au nevoie de local corespunzător, mobilier, combustibil pentru iluminat și încălzit etc. Când aceste condiții lipsesc nu sînt de așteptat rezultate prea îmbucurătoare. Ne-o demonstrează învățătorul Colceru Grigore, bibliotecarul căminului cultural din comuna Gură-Foii, raionul Găești, care nu-și ascunde amărăciunea față de felul cum știe sfatul popular comunal să sprijine biblioteca:

„Mă întrebați cum merg lucrurile la biblioteca noastră? ...Biblioteca căminului nostru se găsește instalată de mai mulți ani în antroul școlii elementare din comună. Trebuie să recunoașteți că nu este locul cel mai nimerit pentru activitatea unei biblioteci, chiar dacă n-are decît 700 de volume. În repetate rînduri am

cerut sfatului popular ca biblioteca să fie mutată într-un local potrivit, care să fie înzestrat cu mobilierul necesar. Am așteptat că numai în felul acesta se vor crea posibilități pentru țăranii muncitori de a folosi mai bine publicațiile (ziarele și revistele) pe care le primește biblioteca, că numai așa se va putea desfășura o mai vie muncă de îndrumare a cititorilor. Dar glasul nostru a răsunat în puștu, căci pînă astăzi această dorință a rămas nesatisfăcută. Cu o astfel de bibliotecă, fără focai, fără cărți suficiente, nu e de mirare că numărul țăranilor muncitori care o frecventează este extrem de redus, fără să mai spun că în timpul iernii sintem nevoiți să întrerupem cu totul activitatea noastră. În asemenea condiții biblioteca își pierde prestigiul în fața populației și nu poate activa cu suficientă eficacitate la atragerea de citi-

Mai multă atenție calificării cadrelor voluntare

În scurta noastră anchetă ne oprim și la biblioteca căminului cultural „Vasile Roaită” din comuna Buftea, raionul Răcari. Pe bibliotecară, tov. Fotina Anastasia o găsim tocmai punîndu-și la zi evidența cititorilor. Este mulțumită căci pînă în prima jumătate a lunii august, biblioteca număra 306 cititori. Aflînd scopul venirii noastre, bibliotecara ne-a răspuns cu plăcere la întrebările puse.

„Vreți să cunoașteți munca noastră și greutățile ei? În primul rînd se simte nevoia de mai multă atenție față de munca noastră, a bibliotecarilor voluntari. Din luna martie a acestui an, de cînd sînt în această muncă, nimeni nu a venit de la secțiunea culturală sau de la biblioteca raională să mă întrebe dacă

am nevoie de ajutor și să-mi arate cum trebuie să-mi desfășor activitatea. Este adevărat că pe la noi prin comună a trecut deseori tov. Gheorghe Pârnuș, șeful secției culturale, însă vizitele erau ocazionale, tovarășul mulțumindu-se să strîngă date statistice pentru rapoartele sale. Am citit în revista noastră despre seminariile raionale și socot că la acestea ar trebui chemați și bibliotecarii voluntari. De asemenea, cred că ar fi bine dacă bibliotecile raionale ar urma exemplul bibliotecii raionale din Roman, expus tot în revista noastră și să cheme pe bibliotecarii voluntari la raion pentru a-i îndruma în anumite probleme. Este necesară mai multă atenție pentru studierea experienței bibliotecilor căminelor cultu-

rale în scopul generalizării experienței bune. Acest lucru s-ar putea realiza atît prin intermediul revistei cît și prin acela al unor broșuri.

Ași vrea să vă spun cîteva cuvinte și despre sfatul popular al comunei. Starea în care se găsește actualmente căminul este grăitoare pentru „grija” ce ne poartă administrația locală. Am cerut du-lapuri pentru cărți, am cerut să ni se vîruiască localul, pentru a-i da un as-

pect mai îngrijit și a crea condiții cît mai bune de muncă, dar cererile noastre nu au căpătat nici un răspuns. De altfel, în general, comitetul executiv al sfatului popular se ocupă prea puțin de conținutul muncii cultural-educative de masă. Este destul de semnificativ faptul că la ultima ședință a comitetului executiv, unde s-a analizat activitatea culturală, munca cu cartea nici nu a fost amîn-tită”.

Cînd sprijinul e concret

Cunoașterea și aprecierea muncii bibliotecarilor voluntari de către secțiile culturale și de bibliotecile regionale și racionale, constituie un mijloc și totodată un stimulent puternic pentru continua îmbunătățire a muncii cu cartea la sate. Popularizarea și generalizarea experienței celor mai buni bibliotecari voluntari de la căminele culturale se impune cu atît mai mult cu cît această categorie de bibliotecari urmărește același scop pe care îl urmăresc și bibliotecarii de la bibliotecile satești, primii avînd însă posibilități mai restrînse; aceasta ar permite extinderea și cunoașterea celor mai bune metode din cadrul bibliotecilor căminelor culturale.

Biblioteca căminului cultural din comuna Bascov, regiunea Pitești se numără astăzi printre cele mai bune biblioteci de la sate. Ea numără peste 350 de cititori țărani muncitori, în afară de cei 200 elevi și tineri, care o frecventează în mod regulat. Cartea a devenit dragă multor țărani muncitori din această comună. Cinci cititori au și primit primele insigne „Prieten al cărții”, distribuite în comună. Alți concurenți își așteaptă rîndul la discuțiile finale ale concursului.

„Dar rezultatele noastre — ne declară tov. Puniaș Cornelia care este responsabilă acestei biblioteci — n-au fost totdeauna aceleași, deși sînt bibliotecară de

mai bine de 6 ani. Adevărată muncă de bibliotecar am început să depun abia în ultimii ani, cînd am văzut că în cadrul sfatului popular biblioteca căminului cultural începe să ocupe un loc important. Pe baza aceasta am început organizarea unei activități bogate și atrăgătoare, solicitînd, în acest scop, sprijinul întregului colectiv al căminului cultural și al cadrelor didactice pe care l-am avut din plin. Cu ajutorul lor am organizat manifestări de masă (recenzii, prezentări de cărți), am început să stau de vorbă cu țărani, să le explic rostul bibliotecii, importanța lecturii cărților, a revistelor și ziarelor — și bineînțeles rezultatele n-au întârziat să se arate. Un imbold și mai mare în muncă am simțit cu prilejul evidențierii muncii mele în cadrul seminarului raional. Fiind anunțată că vă trebui să prezint un referat despre „Munca cu cartea în comuna Bascov”, m-am străduit să ilustrez referatul meu cu cît mai multe fapte concrete. Această preocupare a celor care răspund de conducerea muncii cu cartea în cadrul regiunii Pitești, a constituit un stimulent deosebit de important, atît pentru mine cît și pentru întregul colectiv de muncă al bibliotecii, lucru care cred că se reflectă din ce în ce mai mult în rezultatele ce le obținem”.

In sprijinul
îmbunătățirii **CADRELOR de BIBLIOTECARI**

Asigurarea bibliotecilor cu cadre co-respuzătoare, capabile să ducă o muncă științifică de îndrumare a cititorilor, are un rol deosebit de important. Continua ridicare a nivelului muncii cu cartea este legată direct de calificarea profesională a bibliotecarilor, de gradul lor de cultură generală.

Secțiunea culturală și biblioteca regională Iași, conștiente de acest lucru, au fost continuu preocupate să găsească noi metode pentru îmbunătățirea formelor existente de pregătire și calificare a bibliotecarilor, preocupare care a dus la o simțitoare îmbunătățire a muncii în bibliotecile respective.

Ca o acțiune pozitivă în această direcție, relevăm cursul de 30 de zile cu bibliotecarii organizat în trimestrul patru al anului trecut. La acest curs au participat 29 de bibliotecari (27 bibliotecari sătești și 2 bibliotecari șefi de la raioane). Printre aceștia au fost unii care, deși vechi în muncă, nu urmaseră încă nici un curs de specializare, precum și unii bibliotecari nou încadrați în muncă, conform dispozițiilor Ministerului Culturii.

Cursul s-a desfășurat după *Programa practicii de bibliotecar* editată de Ministerul Culturii. S-a urmărit ca bibliotecarii să-și însușească în scurt timp un minimum de cunoștințe profesionale de specialitate, absolut necesare atât în munca de organizare a fondurilor și a cataloagelor, cât și în munca de propagare a cărții în rîndurile oamenilor muncii de la orașe și sate.

Lecțiile teoretice au fost predate de un îndrumător din cadrul secțiunii culturale, directorul bibliotecii regionale și conducătorii diferitelor secții ale bibliotecii. La sfîrșitul fiecărei zile s-a ținut câte un seminar urmat de aplicații practice din

lecțiile respective. Nu s-a trecut la o lecție nouă pînă ce lectorii n-au căpătat convingerea că fiecare cursant și-a însușit temeinic, atât teoretic cit și practic, ultima lecție. De pildă, lecția *Clasificarea cărților*, a fost urmată de probe practice, în care fiecărui cursant i s-a cerut să clasifice singur un însemnat număr de cărți dintre cele mai variate.

Pentru a familiariza pe cursanți cu organizarea și desfășurarea manifestărilor de masă, colectivul bibliotecii regionale a organizat în perioada cursului cîteva manifestări de masă model. Astfel, cursanții au participat la o seară literară pe tema *Chipul omului nou oglindit în literatură*, organizată cu sprijinul Filialei Uniunii Scriitorilor din Iași. Și-au dat concursul scriitorii I. Istrati, G. Lesnea, D. Ignea, N. Tațomir care au citit fragmente din lucrările lor.

Cursanții au mai asistat la cîteva seri de basme organizate de secția de copii a bibliotecii regionale.

Recenziile și constăturile la care au mai luat parte în cadrul bibliotecilor din oraș, precum și participarea activă la organizarea și desfășurarea activității cercurilor de citit din satul Lunca Cetățuii din apropierea Iașului, au constituit, de asemenea, exemple pline de învățăminte pentru cursanți.

Concomitent cu predarea lecțiilor și aplicațiilor practice s-a urmărit ținerea la curent a bibliotecarilor cu literatura nou apărută, cu evenimentele interne și internaționale, organizîndu-se în acest scop lectura presei.

Cursul s-a încheiat cu un examen recapitulativ, cu care prilej s-a putut verifica gradul de însușire a cunoștințelor, precum și posibilitățile cursanților de a aplica cele învățate la locul lor de muncă. Rezultatele au fost în cea mai mare parte mulțumitoare, cursanții do-

vedind prin răspunsurile lor că și-au însușit în mod temeinic materialul predat.

Reveniți la locurile lor, mulți bibliotecari au dat dovadă de la început de inițiativă în muncă, aplicând imediat cele învățate. Printre aceștia se numără Paniș Hermina de la biblioteca satească din comuna Ghermănești, raionul Huși, Pivniceru Aneta de la Albești, raionul Vaslui și alții. De pildă, Paniș Hermina de la Ghermănești, și-a reorganizat în scurt timp fondul de cărți după clasificarea zecimală, a întocmit un catalog alfabetic, a organizat seri de basme cu copii, precum și prezentări de cărți în fața cititorilor maturi. Pivniceru Aneta organizând cercurile de citit și intensificând colportajul de cărți, a atras în rîndurile cititorilor numeroși țărani muncitori din comuna Albești.

O altă formă de pregătire a cadrelor de bibliotecari din regiunea Iași, o constituie trimiterea celor mai buni bibliotecari la cursurile centrale din București organizate de Ministerul Culturii, pentru a primi o calificare mai înaltă. De la începutul anului au urmat aceste cursuri un număr de 6 bibliotecari (3 sătești, 2 raionali și unul regional). Un bibliograf de la biblioteca regională a absolvit cursurile de specializare organizate de Ministerul Culturii în colaborare cu I.D.T. Reîntorși în cursuri, acești bibliotecari rezolvă tot mai competenț sarcinile ce le revin, fapt ce se oglindește în întreaga activitate a bibliotecilor lor. Astfel, tovarăsa Andrei Elena, din serviciul metodic și bibliografie al bibliotecii regionale a inițiat organizarea unor bibliografii pe teme locale, necesare cititorilor. Tov. Popenco Maria, bibliotecar șef al bibliotecii raionale Huși a trecut la reorganizarea, pe bază științifică, a întregului fond de cărți și a cataloagelor bibliotecii.

O bună măsură pentru îmbunătățirea cadrelor de bibliotecari a fost ordinul dat de Ministerul Culturii de a se face verificarea cunoștințelor tuturor bibliotecarilor raionali și sătești din țară.

În luna iulie 1956, o comisie, formată din delegatul Ministerului Culturii, șeful secțiunii culturale și directorul bibliotecii regionale, a procedat la verificarea cunoștințelor profesionale și de cultură generală a bibliotecarilor din regiune. Pentru verificare s-a cerut bibliotecarilor o probă scrisă și una orală. Proba scrisă a constat din tratarea unui subiect la alegere din literatură sau din specialitate (prezentare de cărți, sau pregătirea unei

manifestări de masă). Comisia s-a oprit la acele subiecte care au oferit bibliotecarilor posibilitatea unei expuneri libere, mai puțin didactice, dar din care să reiasă respectarea regulilor de ortografie.

Proba orală a avut ca scop verificarea cunoștințelor de specialitate, politice, precum și de literatură.

Deși problemele puse bibliotecarilor au fost aceleași, exigența comisiei a fost diferențiată, după funcția ce ocupă bibliotecarul în cadrul colectivului respectiv.

S-au prezentat în total 63 de bibliotecari, dintre care 40 de la bibliotecile sătești.

S-a insistat la examinare asupra faptului că bibliotecarii trebuie să aibă o cultură generală, în aceeași măsură în care au cunoștințe profesionale. Cu acest prilej au fost scoase în evidență rezultate dintre cele mai variate. Astfel, au fost bibliotecari ca Zburlea Maria, de la biblioteca satească din comuna Tătăruși, raionul Pașcani, Chipoancă Maria de la biblioteca satească din comuna Dummești, raionul Tg. Frumos, cu examen de maturitate la bază, care însă neglijând pregătirea lor ulterioară pentru muncă, au dat răspunsuri insuficiente la cunoștințele profesionale. Alții, cum sînt Buraga Elena de la biblioteca satească din comuna Dănești, raionul Vaslui, Petcu Elena de la biblioteca satească din comuna Dragalina, raionul Bîrlad, deși nu au școală medie la bază, au dovedit dragoste față de cărți și perseverență la învățătură. Aceștia s-au prezentat în așa fel, încît s-a putut deduce că absolvind școlile medii, pentru a-și completa studiile cerute de Minister, vor face și mai bine față sarcinilor și vor obține rezultate tot mai frumoase în munca lor de bibliotecă.

Tot în scopul asigurării bibliotecilor cu cadre corespunzătoare, secțiunea culturală regională Iași a hotărît ca posturile rămase vacante să fie ocupate pe bază de concurs, ceea ce va constitui o garanție că vor fi selecționate cele mai bune elemente. Condițiile participării la concurs au fost publicate în presa locală și popularizate în rîndurile amatorilor prin secțiile culturale raionale și staturile populare comunale.

Din 29 participanți la concurs, 14 au fost admiși. Candidații admiși au fost apoi planificați să facă practică la biblioteca regională. Prima serie de practicanți a cuprins pe responsabili unor biblioteci sătești nou înființate, precum și alte categorii de bibliotecari nou înca-

drați. Ordinea de predare a problemelor la curs este aceea indicată în programa practicii de bibliotecă.

În primele ore ale dimineții se predau lecțiile, iar după-amiezile sînt rezervate exclusiv practicii în bibliotecă. Conform indicațiilor Ministerului Culturii, bibliotecarii de la bibliotecile sătosești nou înființate prelucrează în cadrul practicii fondul de cărți al viitoarelor lor biblioteci, existent la biblioteca regională.

Colectivul acestei biblioteci se străduiește să îndeplinească în mod armonios lecțiile teoretice cu cele practice, creînd practicanților condiții dintre cele mai bune pentru ca aceștia să-și poată însuși cît mai ușor cunoștințele necesare.

Continuîndu-și activitatea pe linia sprijinirii și pregătirii cadrelor de bibliotecari din regiune, serviciul metodic și bibliografic al bibliotecii regionale a întocmit planuri de studiu pentru diferitele categorii de bibliotecari. În aceste planuri au fost incluse lucrări, articole din ziare și reviste legate de dezvoltarea activității cu cartea, precum și recomandări de lecturi literare și agrotehnice asupra cărora bibliotecarii urmează să întocmească conspecte.

De asemenea, colectivul bibliotecii regionale ține o legătură permanentă cu bibliotecarii din regiune prin corespondență, deplasări pe teren, sau invitînd pe bibliotecari la biblioteca regională, unde li se dau îndrumări de felul cum trebuie să muncească.

Pentru a verifica din cînd în cînd cunoștințele bibliotecarilor și în scopul extinderii și generalizării metodelor folosite de frunțașii în munca cu cartea din satele și raioanele regiunii Iași, secțiunea culturală și biblioteca regională sînt hotărîte să folosească cu mai multă eficacitate seminariile regionale și raionale.

Deși rezultă, că în regiunea Iași s-au depus eforturi pentru îmbunătățirea cadrelor de bibliotecari, totuși nu s-au asigurat cadre bine instruite în toate bibliotecile din satele regiunii. Dacă în ceea ce privește pregătirea cadrelor salariate au fost luate diferite măsuri, în schimb preocuparea pentru îndrumarea cadrelor de bibliotecari voluntari (ai bibliotecilor căminelor culturale și caselor de cultură din G.A.C.) care deservește mai mult de jumătate din populația regiunii Iași, a lăsat foarte mult de dorit. Lipsiți de îndrumare și sprijin, acești bibliotecari socotesc că munca poate să meargă de la sine, limitîndu-și tot mai mult activitatea față de anii trecuți.

Este concludentă în această direcție, lipsa de activitate din ultima vreme a bibliotecii căminului cultural din satul Crețești de Jos, raionul Huși, care a cunoscut o vie activitate în trecut. Rămînera în urmă se datorește faptului că învățătoarea Anton Maria, care conduce biblioteca de mai bine de un an de zile, n-a primit nici un fel de îndrumare scrisă sau verbală în toată această perioadă.

Asemenea cazuri duc la concluzia că în regiunea Iași a existat preocupare pentru îmbunătățirea cadrelor de bibliotecari, dar nu în măsura corespunzătoare acestei probleme importante.

Ațiunea de verificare a cunoștințelor bibliotecarilor a arătat că mai sînt bibliotecari insuficient pregătiți din punct de vedere profesional și al cunoștințelor de cultură generală. Este necesar ca secțiunea culturală și biblioteca regională Iași să continue cu mai multă eficacitate aplicarea măsurilor care asigură calificarea bibliotecarilor, controlîndu-le periodic activitatea și dîndu-le posibilitatea de a ridica munca cu cartea la un nivel superior.

Un început bun

În dorința de a sprijini cercetarea muncii multilaterale a regiunii respective și răspunzând cerințelor în acest sens — tot mai numeroase — venite din partea oamenilor muncii, o latură nouă a început să se dezvolte în acest an în activitatea bibliotecilor regionale: bibliografia cu caracter local.

Un început bun se remarcă în această privință la biblioteca regională Oradea. Preocupându-se să traducă în viață obiectivele planului de muncă care prevedeau întocmirea unor bibliografii cu caracter local, serviciul bibliografic al bibliotecii regionale Oradea a obținut unele rezultate îmbucurătoare.

Primul pas făcut în organizarea activității bibliografice cu caracter local, a fost revalorificarea bogatului fond documentar al bibliotecii, legat de regiunea Oradea. În urma acestei munci s-au pus bazele *Catalogului cărților despre regiunea Oradea*, actualmente în curs de întocmire. Până în prezent, serviciul bibliografic a lucrat intens la întocmirea fișelor lucrărilor provenite din fondul acesta documentar, care cuprinde un valoros material: monografiile ale fostului județ Bihor, anuare, almanahuri, buletine, studii istorice și arheologice, studii monografice despre diferite instituții, bibliografiile unor oameni de știință și cultură, etc. Printre lucrările deosebit de importante amintim, printre altele, *Acta litteraria Musei Nationalis Hungariae*. Budapesta 1806, care descrie în amănunțime anumite părți ale regiunii Oradea.

Pentru o cit mai bună documentare, serviciul bibliografic a început și de-

pistarea altor lucrări care tratează despre trecutul orașului și regiunii Oradea. Ca urmare a cercetărilor întreprinse, catalogul va fi îmbogățit cu noi materiale, ca de pildă descrierea orașului Oradea făcută de Dinicu Golescu cu ocazia trecerii sale pe aici (*Gros-vardain — Oradea Mare*) cuprinsă în lucrarea *Insemnare a călătoriei mele*, sau cu diferite studii apărute în *Documente privind istoria României, în Studii și referate privind istoria României*. Din lucrările Sesiunii largite a secțiunii de științe istorice, filozofice și economice juridice (21—24 dec. 1953). Partea I. (*Judecata probei fierului roșu în Transilvania de Ion Sabău, Despre participarea orașenilor din Transilvania la răscoala populară din 1514 de Belu Sabin ș.a.*) precum și din alte lucrări.

Odată cu întocmirea fișelor acestor lucrări, serviciul bibliografic se ocupă — în scopul ușurării cercetării catalogului — de împărțirea lui pe capitole pentru a putea fi dat în timpul cel mai scurt posibil în folosința celor interesați.

Între preocupările serviciului bibliografic va intra în curând și cercetarea fondului de cărți ale altor biblioteci din oraș, unde se găsesc numeroase lucrări despre regiunea Oradea.

Pentru a răspunde nevoilor imediate ale cititorilor care se adresează zilnic serviciului bibliografic, cerind date despre viața nouă ce pulsează în cuprinsul regiunii, a fost întocmită bibliografia *Regiunea Oradea în anii puterii populare*, menită a face cunoscute materialele care vorbesc despre prefa-

cerile adinci petrecute în regiune în timpul regimului democrat-popular. Bibliografia este sistematizată pe capitole: industrie, agricultură, comerțul, viața culturală. Fiecare capitol cuprinde materiale legate de tema respectivă. În primul rând, cele tipărite pe plan local, cum sînt *Contribuții la monografia regiunii Oradea, Să ne cunoaștem regiunea*, apărute cu prilejul alegerilor de deputați în sfaturile populare, *Monumentele naturii din regiunea Bihor* de Jurcsak Tiberiu și Vlad Spoială, *Indrumător tehnic pentru cultura porumbului și recoltele record obținute în regiunea Oradea. 13.700 kg./ha. la G.A.C. — Mădăraș, 12.300 kg./ha. la G.A.S. — Oradea, Secția Santăul Mic*, materiale din *Agenda agitatorului* ș.a., și apoi articole din diferite ziare și reviste și în mod deosebit cele din presa locală, care tratează despre problemele respective. Un capitol special este consacrat mișcării muncitorești. Aici se găsesc incluse materiale despre viața și lupta eroilor clasei muncitoare Bella Brainer, Haia Lifșiț și L. Mînschi care au desfășurat o vie activitate revoluționară la Oradea, apărute în lucrarea *Luptători pentru pace, socialism și fericirea poporului*. Vol. 1.

De asemenea la cererea unor cititori s-a întocmit bibliografia manuscriselor aflate în bibliotecă, a lucrărilor despre diferite valori aflate în muzeul regional, a celor de la muzeul Valea lui Mihai ca și despre muzeul memorial Ady Endre. În sala de lectură, alături de albumul cu tăieturi din ziare cuprinzînd lucrările celui de-al II-lea Congres al P.M.R. cititorii găsesc un al doilea album cu tăieturi din ziarele locale privind munca desfășurată în cuprinsul regiunii Oradea pentru înfăptuirea hotărîrilor acestui istoric Congres.

Față de interesul crescînd al cititorilor, serviciul bibliografic a organizat în colaborare cu filiala Societății de

Științe Istorice și Filozofice din localitate, o serie de conferințe privind unele aspecte din trecutul și prezentul regiunii Oradea. Deocamdată au fost ținute conferințele *Poeți și prozatori orădeni* în cadrul căruia s-a vorbit despre poeți și scriitori orădeni din trecut și de azi și *Istoria teatrului din Oradea*.

În scopul de a veni în ajutorul tuturor cercetătorilor din regiune, biblioteca regională s-a îngrijit să facă cunoscută bibliotecilor raionale activitatea ei bibliografică cu caracter local. Măsură s-a dovedit a fi bună: de multe ori, bibliotecile raionale — la cererea unor cititori — au solicitat bibliotecii regionale diferite indicații privind recomandarea unor lucrări ce zugrăvesc aspecte din trecutul și prezentul regiunii Oradea. Astfel, nu de mult, cu prilejul împlinirii a 350 de ani de la înființarea orașului Salonta, la cererea bibliotecii raionale respective, serviciul bibliografic a indicat materialele necesare pentru redactarea unei conferințe în legătură cu istoria acestui oraș.

În afara lucrărilor amintite, pentru popularizarea muncii cu cartea, serviciul bibliografic a trimis bibliotecilor din regiune un indice bibliografic intitulat: *Bibliotecile din regiunea Oradea*, care cuprinde materialele apărute în anii 1951—1955 în ziarele „Munca” și „România Liberă”, ca și în ziarele locale „Crișana” și „Faklia”, precum și în revista „Călăuza bibliotecarului”.

Mergînd pe drumul început, biblioteca regională din Oradea va reuși să aducă o contribuție efectivă la cunoașterea trecutului și a situației actuale pe tărîm economic, politic, social-cultural, să înlănească cititorilor săi cunoașterea aspectelor geo-fizice și a altor aspecte ale regiunii, îndeplinind astfel una din sarcinile importante ce revin bibliotecilor regionale: organizarea activității bibliografice cu caracter local.

BIBLIOTECA SINDICALE

Biblioteca tehnică a clubului central al hidrocentralei **V.I. LENIN-BICAZ**

MARINESCU LAURENȚIU
bibliotecar

Biblioteca tehnică a clubului central Bicăz cuprinde în prezent circa 7000 titluri de cărți și reviste, române și străine — însumând peste zece mii exemplare. La început a existat pe șantier o singură bibliotecă cu cărți de toate categoriile care funcționa într-un local neîncăpător și era de altfel, puțin frecventată. După inaugurarea noii clădiri a Clubului Central din Bicăz, biblioteca a fost mutatată aici. La fondul de cărți existent s-au mai adăugat și altele, provenite de la clubul mic de la Dodon și din alte părți. Toate aceste cărți au fost triate și împărțite în două: de o parte cele tehnice și de cealaltă restul cărților, alcătuind două secții distincte, fiecare având bibliotecarul ei.

Primul pas spre sistematizarea fondului de cărți tehnice a fost separarea lui pe limbi, apoi pe materii, iar periodicele pe anii de apariție.

Fondul de cărți uzual este organizat pe baza sistemului de clasificare zecimală.

Spațiul cel mai mare îl ocupă cărțile din grupa 6 (TEHNICA, INDUSTRIE) și anume: științe tehnice, inginerie, energetică, electrotehnică, termotehnică, lucrări miniere, comunicații și transporturi, construcții civile rutiere și hidrotehnice, profesii diverse și industrii. De asemenea, avem

cărți din grupa 5 (matematică, fizică, chimie) și cărți de medicină.

Înainte achizițiile de cărți și reviste nu se făceau în funcție de cerințele practice imediate. Acum însă se fac, ținând seama de cerințele cititorilor, folosindu-se mai multe căi. Astfel, se fac abonamente la diferite periodice române și străine, se utilizează sistemul comenzii la I.D.T. și se fac cumpărări directe din librării. În felul acesta sîntem feriți de eventualitatea ca manualele alese în librării, să fie vindute între timp și să le pierdem, așa cum s-a întimplat, de pildă, cu TOPOGRAFIA și cu MANUALUL INGINERULUI, care au fost vindute, pînă să venim cu formele de plată.

Completarea fondului de cărți printriv cu sarcinile de producție, contribuie în mare măsură la atragerea de noi cititori în activitatea noastră. Pe de altă parte, organizarea de manifestări de masă ca: recenzii, prezentări, conferințe tehnice, consultații, schimb de experiență, etc., dau un conținut mai bogat activității noastre de pînă acum.

În privința timpului destinat deservirii cititorilor s-a stabilit ca biblioteca să fie deschisă după-amiază între orele 16—21, dimineața fiind de făcut alte lucrări.

Deși biblioteca tehnică este încă în

Clădirea clubului

curs de organizare, totuși ea stă la dispoziția muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor de pe șantier, pe care caută să-i deservească în cele mai bune condiții cu materialele de care au nevoie.

Folosind materialele sovietice de specialitate, existente în biblioteca centrală, inginerul Kamenitzer Solly, care a studiat în U.R.S.S. a reușit să rezolve o importantă problemă de producție la spălarea betonului, la turnarea barajului. Tot așa muncitorul Ungureanu Ioan de la secția reparații a fabricii de ciment studiază consecvent cărți din domeniul sudării metalelor, lăcătușeriei de precizie și angrenajelor. Maistrul G. Nicolae avînd de executat niște reparații speciale din domeniul electrotehnic, a studiat zile în șir problema ce-l interesa căpătînd un ajutor eficient.

Tov. Văcaru Constantin se documentează în domeniul telecomunicațiilor, iar cititori ca Bratu Gheorghe, Bordeianu, Dumitriu F. și alții, sînt sprijiniți prin punerea la dispoziție a cărților de specialitate pentru cursurile fără frecvență pe care le urmează la diferite facultăți și institute.

Biblioteca tehnică este frecventată

și de tinerii elevi ai școlii profesionale de ucenici de pe șantier. Ei fac acum practica de vară. Paralel cu aceasta ei studiază materialele existente în bibliotecă, legate de specializarea pe care și-au ales-o, așa cum fac tinerii Sărmasanu Veniamin și Topceanu Nicolae. La noi pe șantier vin la practică și studenți ai Institutului Politehnic din Iași, București și Timișoara, care se pregătesc în domeniul energiei, mecanicii, construcțiilor hidrotehnice și montajelor electro-mecanice. După amiezile libere, studenții le petrec în bibliotecă, studînd și consultînd individual și în grup colecțiile de periodice, manuale și tratate, luîndu-și notițe.

Legătura cu I.D.T.-ul o face sectorul tehnic. Pe baza cererilor care vin din partea muncitorilor se fac comenzi de cărți și de publicații; la fel se fac comenzi pe baza nevoilor de producție.

Pe șantier există cîteva biblioteci importante cu activitate susținută, conduse de bibliotecari salariați.

Biblioteca noastră fiind în întrecere cu secția Tunel-intrare ne propunem să folosim acest prilej pentru schimb

de experiență. Vom încerca să determinăm și sectoarele Baraj și Atelierele Centrale să participe la această întrecere.

Cu toate sectoarele avem legătură periodic, datorită concursului de inovații care a fost lansat și prelucrat la începutul lunii iunie precum și datorită programului de conferințe tehnice (ședințe, conferințe etc.). La fiecare conferință se fac expuneri de materiale (cărți, reviste) în legătură cu subiectul tratat de conferențiar și se atrage atenția participanților asupra acestor publicații.

Pentru extinderea activității noastre vom colabora și cu cabinetul teh-

nic al fabricii de ciment, cu care tehnicienii noștri au probleme comune de rezolvat. Biblioteca noastră se bucură de sprijinul A.S.I.T.-ului care ne asigură conferențiarii; S. R. S. C. - Piatra Neamț și Casa de cultură raională ne împrumută material pentru conferințe proiectii etc.

Având sprijinul material necesar dezvoltării activității noastre, precum și condiții favorabile de muncă, sîntem convinși că în viitor putem obține și mai bune rezultate în difuzarea și popularizarea cărții tehnice și atragerea unui număr mai mare de cititori.

Citeva metode de **POPULARIZARE A CĂRȚII**

biblioteca Uzinelor „Ianoș Herbak” — Cluj

A trecut aproape un an de când s-a pus în discuția Comitetului de întreprindere al uzinei mutarea bibliotecii noastre într-un local mai încăpător, cerută de mărirea numărului de cititori cit și de îmbogățirea fondului de cărți.

Sînt mai bine de două luni de când biblioteca funcționează în noul local. Aci, pe lângă sala de împrumut avem și o sală de lectură mare, cu geamuri largi, care servesc ca vitrine și cu mese pentru expoziții de cărți.

Pe una din mese sînt expuse cărți tehnice, iar alăturat un panou reprezentînd o carte tehnică în fața unui muncitor căruia îi adresează următoarea chemare: „De ce nu mă chemi tovarășe, te ajut cu plăcere?” Pe o altă masă

sînt expuse cărți care tratează probleme de inovații.

Tot în sala de lectură există o expoziție permanentă consacrată aniversărilor și comemorărilor celor mai mari scriitori. În luna iunie, de pildă, am expus operele lui Pușkin, Gorki, Ostrovski, și operele lui Vasile Alecsandri.

În sala de împrumut, sînt așezate în rafturi, în ordinea clasificării zecimale, operele clasicii marxism-leninismului și celelalte grupe de cărți. Pe un raft separat, sînt grupate cărțile din bibliografia obligatorie pentru concursul „Iubiți cartea”. Un afiș mare, sub forma unei cărți deschise, popularizează lista cărților obligatorii.

Deși biblioteca are catalog alfabetice cit și catalog sistematic, a-

supra cărora am atras atenția cititorilor prin afișe indicatoare, ele nu sînt folosite decît de un număr mic de cititori. Majoritatea preferă să-și aleagă cărțile din „raftul liber“, unde sînt expuse cîte unul pînă la două exemplare din titlurile pe care le avem.

Raftul liber este un dulap cu vitrină sau un raft de unde cititorii își aleg singuri cărțile. Această metodă o folosim din luna iunie a anului trecut, cînd am organizat primul raft pentru concursul „Iubiți cartea“. Aici au fost aranjate cărțile din bibliografia obligatorie expuse cît mai vizibil pentru ca cititorii să le poată vedea cu ușurință.

Cu ocazia vizitei mele în R.P. Ungară, am văzut că acolo multe biblioteci întrebunțează această formă a împrumutului de cărți. După întoarcerea mea în țară, am aranjat un „raft liber“ mai mare, de unde cititorii își pot alege cărțile după placul lor.

„Raftul liber“ este avantajos în primul rînd pentru bibliotecar, căruia îi rămîne mai mult timp să se ocupe de îndrumarea cititorilor începători. Cititorii vechi ai bibliotecii, venind după o carte care pentru moment se află împrumutată, au posibilitatea să-și aleagă o altă carte din „raftul liber“, fără ajutorul bibliotecarului. Astfel munca este mai operativă, cititorii fiind repede serviți.

Pe „raftul liber“, pe lîngă operele literaturii clasice, figurează operele progresiste ale scriitorilor contemporani, literatură romînă și altele din fiecare 1—2 exemplare. În raft am expus și cîteva volume de poezii și am constatat că

de atunci cititorii împrumută tot mai multe din aceste volume. În imediată apropiere a „raftului liber“ am instalat un alt raft mic, în care stau așezate broșuri de știință popularizată.

Am plasat „raftul liber“ alături de ghișeul de deservire a cititorilor, pentru ca să pot urmări cu atenție pe cititori, să-i lămuresc la nevoie asupra conținutului cărților alese.

Interesîndu-ne printre cititorii ce gîndesc despre „raftul liber“, majoritatea a fost de părere că este o formă utilă și comodă a împrumutului și totodată o metodă de agitație concretă.

Bineînțeles că la început, împrumutul cu ajutorul „raftului liber“ a cerut mai multă îndrumare din partea bibliotecarului, dar această muncă și timpul cheltuit s-au recuperat cu prisosință din momentul cînd cititorii au început să-și aleagă lectura singuri și independent. Practica ne arată că mulți cititori, care mai înainte nu au avut gustul format sau preferința pentru o anumită carte, de la introducerea „raftului liber“ și după îndrumările ce-au primit au devenit independenți la alegerea cărților.

Frecvența cititorilor în noul local al bibliotecii a început să iie din ce în ce mai mare. Acum trebuie să recunosc că, tovarășii din Comitetul de întreprindere au avut dreptate cînd m-au asigurat că schimbarea localului nu va fi un impediment pentru munca noastră. Avînd condiții mult mai bune de lucru, am convingerea că voi putea desfășura o activitate mai intensă.

CONCURSUL PERMANENT pentru citirea literaturii de către tineret „IUBIȚI CARTEA”

Completarea listelor bibliografice

ILIE STANCIU
Conferențiar universitar

După mai bine de un an de la începerea concursului permanent „Iubiți cartea” — pentru citirea literaturii de către tineret — se pot vedea primele roade. Cel mai de seamă este, fără îndoială, dragostea cu care chemarea pentru citirea cărților a fost primită de mii de tineri muncitori și țărani, elevi și studenți.

Am stat de vorbă cu mulți dintre participanții la concurs, pe pieptul cărorora insigna purtată cu mândrie era o dovadă a reușitei lor în această întreprindere neobișnuită pînă acum. Ei mi-au povestit cît de mult au fost ajutați de îndrumările bibliotecarilor, de consătuirile organizate cu prilejul apariției unor cărți, dar toți au subliniat mai ales sprijinul pe care l-au găsit în listele bibliografice ale concursului.

— „Pentru noi aceste liste, spuneau ei, sînt un adevărat prieten. Trecînd cu privirea peste zecile de titluri, ne dăm seama de ceea ce am citit, dar mai ales de ceea ce mai avem de citit. Cînd vom citi toate cărțile cuprinse în listele concursului, atunci vom putea spune că am adunat un adevărat tezaur pentru mintea și sufletele noastre”.

Aceste cuvinte arată cîtă încredere acordă cititorii listelor bibliografice, cu cîtă siguranță privesc ei titlurile cuprinse în aceste liste, convinși fiind că li se recomandă cele mai valoroase lucrări.

Ceea ce ne-a impresionat în discuțiile pe care le-am purtat cu cîștigătorii in-signei „Prieten al cărții” la Sibiu, la Călimănești și la București este hotărîrea

celor mai mulți dintre ei de a continua lectura indicată de listele bibliografice și acest lucru ni se pare că trebuie să fie în atenția organizatorilor concursului.

Nu cunoaștem încă mijloacele prin care se menține legătura cu cititorii care au reușit la concurs și au obținut insigna. Dar citirea celor 14 cărți cerute pentru participarea la concurs este, după părerea noastră, doar un început; de-abia de aci înainte trebuie muncit pentru a dezvolta, la cei tineri, dragostea pentru carte.

Prămiți de problemele de mai sus, am recreat din nou listele bibliografice și ne-am dat seama că ele, dacă au corespuns în momentul începerii concursului, astăzi au devenit neîndeplăcite. Pentru a fi într-adevăr un prieten devotat, un îndrumător permanent al cititorului, credem că ele trebuie revăzute și îmbogățite.

Ceea ce se impune, după părerea noastră, este îmbogățirea primelor liste cu multe și importante opere literare care, lipsind, ar dăuna justei îndrumări a cititorilor.

Dacă cercetăm lista obligatorie, de exemplu, constatăm că din opera lui Caragiale se recomandă numai „Momente și schițe”, dar pentru ca cititorii să-și poată forma o idee valabilă despre opera marelui scriitor, ei ar trebui să citească, fără îndoială, și „O scrisoare pierdută”, „O noapte furtunoasă” și „Conu Leonida față cu reacțiunea”. La fel, din opera maestrului Mihail Sadoveanu, pe lângă romanul „Mîrea Cocol”, singurul recomandat, ar trebui să figu-

reze cel puțin unul din volumele de „Opere” prin care cititorul ar face cunoștință cu povestirile și romanele istorice ale scriitorului.

Printre autorii cuprinși în lista obligatorie, nu credem că poate lipsi un poet ca George Coșbuc și cel puțin unul dintre romancierii reprezentativi din perioada cuprinsă între cele două războaie. De asemenea, credem că nu poate lipsi cel puțin unul dintre scriitorii contemporani în operele cărora se reflectă lupta poporului nostru pentru o viață mai bună, mai fericită, pentru socialism.

Dar cele mai serioase probleme le ridică listele bibliografice care cuprind cărțile lăsate la alegerea cititorului. Astfel, din literatura clasică românească nu se recomandă nici una dintre operele lui Nicolae Bălcescu, Grigore Alexandrescu, Vasile Alecsandri, Alexandru Odobescu, B. Șt. Delavrancea, Al. Macedonski și ale multor alți autori cunoscuți. Liviu Rebreanu figurează numai cu o culegere de nuvele, apărute în anul 1954, dar lipsesc romanele „Ion”, „Răscoala” și „Padurea spinzuraților”, adică tocmai acelea care reprezintă cele mai valoroase lucrări ale scriitorului. Din Alexandru Vlahuță nu se recomandă poezii, ci numai „România pitorească”; din Calistrat Hogaș se trece în listă numai culegerea „În munții Neamțului”, dar „Amintiri dintr-o călătorie” și „Amintiri despre oameni și locuri” lipsesc. Din scrierile maestrului Mihail Sadoveanu, care în mod greșit n-a fost trecut printre scriitorii clasici, nu se recomandă romane ca „Frații Jderi”, „Neamul Șoimăreștilor”, „Zodia cancerului” și nici unul dintre volumele de povestiri, care formează o parte importantă a operei sale.

Din această listă n-ar putea lipsi, după părerea noastră, nici „Țiganiada” lui Budai Deleanu, și am îndrăzni să propunem chiar și introducerea cronicarilor Ion Neculce și Grigore Ureche, fără de care cititorul n-ar putea avea o justă perspectivă a dezvoltării literaturii noastre naționale.

În lista cărților din literatura românească contemporană, lipsurile sînt și mai numeroase. Tudor Arghezi nu figurează cu nici una din operele sale, cînd știută este valoarea culegerilor „1907”, „Pagini din trecut” și „Cîntare omului”. Scriitorul Geo Bogza nu figurează nici

el în aceste liste, deși, dacă s-ar da numai culegerea de articole și reportaje, apărute sub titlul „Anii împotrivirii”, cititorul ar putea găsi în paginile ei zguduitoare imagini și puternice proteste împotriva orînduirilor nedrepte din trecut.

Nu pot lipsi din această listă nici romanul „Desculț” al lui Zaharia Stancu, nici lucrările lui Petru Dumitriu, în special „Pasărea furtunii” și „Cronica de familie”, „Moromeții” de Marin Preda, „Străinul” de Titus Popovici, „În orașul de pe Mureș” de Francisc Munteanu și nici multe alte lucrări valoroase ale epocii noastre.

Din lucrările dramaturgiei noastre lipsesc piesele scrise mai de mult de Mihail Sebastian, Tudor Mușatescu, Alexandru Kirișescu, Victor Ion Popa și alții, dar nici dramaturgia noastră de astăzi nu este reprezentată prin operele cele mai semnificative. Listele nu recomandă piesa „Citadela sfărîmată” de Horia Lovinescu, „Familia Kovaci” de Ana Novac, „Arcul de triumf” de Aurel Baranga etc. Cea mai slab reprezentată este însă poezia noastră contemporană. În afară de o culegere mai veche de poezii a lui Mihail Beniuc, nu se recomandă alte versuri ale poezilor de astăzi, deși culegerile din poeziile lui Demostene Botez, Maria Bănuș, Cicerone Theodorescu, Marcel Breșlașu, Nina Cassian, Victor Tulbure, Al. Andrișoiu și alții, nu pot lipsi din lucrările recomandate participanților la concurs.

Scriitori valoroși ca Victor Ion Popa, Ioachim Botez, Ion Marin Sadoveanu și alții nu apar cu nici una din lucrările lor, deși multe dintre ele au fost reeditate în ultimii ani.

În lista operelor literare sovietice se constată lipsa unor scriitori sau a unor lucrări intrate în patrimoniul clasic. Nu figurează, de exemplu, „Cimentul” de Gladkov, „Pe Donul liniștit” de Mihail Șolohov, „Calvarul” de Alexei Tolstoi, după cum nu se amintește nici una din lucrările cunoscuților scriitori A. P. Gaidar, S. Marșak, S. Mihailov și alții.

Listele cuprînzînd operele literaturii clasice universale sînt însă cele mai să-

raze. Traducerile care apar în ultimul timp, pot ajuta la îmbogățirea acestei liste cu opere nemuritoare. Incepând cu „Iliada“ a lui Homer, în aceste liste ar trebui să figureze operele lui Dante, Corneille, Racine, Molière, Maupassant, Zola, Shakespeare, Thackeray, Dickens, Mark Twain, Goethe, Schiller, Heine, De Coster, Giovagnoli, Dostoewski și toți marii scriitori din scrierile cărora se fac mereu traduceri valoroase.

Desigur că nimeni nu va crede că propunerile noastre pot epuiza lista operelor recomandate pentru îmbogățirea indicațiilor bibliografice ale concursului. Noi n-am făcut decît sugestii, pornite dintr-o constatare categorică: actualele liste sînt sărace și, în parte, depășite. Pentru a da cititorilor o cît mai justă și folositoare îndrumare, credem că noi liste bibliografice pentru concurs ar trebui făcute fără întrerupere, deoarece fără întrerupere apar noi și importante lucrări originale sau traduse. Multe din lipsurile semnalate în primele liste bibliografice ale concursului se datoresc, în parte, și faptului că pînă la acea dată lucrările propuse mai sus nu erau apărute. De aceea credem că nu este bine să se lase intervale prea lungi între primele liste bibliografice și cele următoare, deoarece lipsa unor cărți din rîndul celor recomandate cititorilor, poate naște în mintea acestora numai confuzii. De ce, se vor gîndi ei, nu figurează nici un roman de Rebreanu, nici o poezie de Vlahuță, de ce nu e recomandat romanul „Descult“ al lui Zaharia Stancu, sau poeziile Mariei Banuș? Să ne ferim ca în mintea cititorilor să se nască judecăți de valoare eronate cu privire la opera unor scriitori, numai prin simplul fapt că acestea lipsesc din listele bibliografice ale concursului. Organizatorii concursului ar putea anunța la fiecare nouă apariție a unei lucrări valoroase, că respectiva operă se integrează în listele bibliografice. Astfel îndrumarea cititorilor va putea fi făcută fără întrerupere, popularizîndu-se în același timp și lucrările noi apărute.

Desigur că la această îmbogățire a listelor bibliografice va trebui să se țină seama și de condițiile obiective în care se desfășoară concursul. Îmbogățirea listei de cărți obligatorii pentru participarea la concurs atrage după sine necesitatea mării numărului de lucrări pe care concurentul trebuie să le citească. De asemenea, îmbogățirea celorlalte liste cu opere ale literaturii vechii, clasice și contemporane va îngreuna, întrucîtva, orientarea cititorilor.

Credem însă că organizatorii concursului ar trebui să se gîndească la crearea mai multor etape diferite calitativ, dar obligatorii pentru participanții la concurs. Dacă la prima etapă a concursului, cititorul începător s-ar prezenta cu opere mai ușor accesibile, în etapele următoare el ar putea parcurge lucrări mai grele și, mai ales, el s-ar putea orienta spre un anumit domeniu al creației literare, formîndu-și o dată cu cultura generală, și gustul său propriu pentru anumite scrieri sau anumiți scriitori. Iubitorii de versuri ar putea adînci operele marilor poeți naționali și străini, pasionații romanelor istorice și-ar alege tocmai acest domeniu interesant și captivant, se vor ivi printre concurenți iubitori ai literaturii vechi sau populare, ai dramaturgiei etc. Aprețind în mod deosebit scrierile unui anumit autor, cititorii ar putea să studieze întreaga operă, ar apărea astfel printre participanții la concurs cunoscători temeinici ai operei lui Eminescu, Caragiale, Coșbuc, Sadoveanu etc.

Multe dintre dificultățile ivite în concursul acestui an sînt datorite nivelului inegal de pregătire al concurenților. Stabilirea unor etape ale concursului, ar elimina în parte aceste dificultăți, și totodată ar contribui la menținerea unei legături strînse și permanente între bibliotecă și cititorii ei, chiar și după obținerea insigniei. Participanții la concurs ar rămîne astfel prieteni devotați ai cărții și luptători activi pentru propagarea lecturii literare.

DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE

25 de ani

dela înființarea bibliotecii regionale din GORKI

E. TOMASOVA

Biblioteca regională „V. I. Lenin” din orașul Gorki a fost creată în anul 1930, în urma comasării citorva colecții valoroase: fondul compus din 300.000 exemplare ale bibliotecii orașenești „V. I. Lenin”, cele 200.000 cărți ale bibliotecii principale a universității de stat din Nijgorod și alte fonduri.

Fiecare din aceste biblioteci își are istoria ei. Astfel, biblioteca orașenească a fost la timpul ei completată cu cărțile care au aparținut fostului corp al cadeților organizat la începutul veacului al XIX-lea, de către seminarul preotesc (înființat în timpul lui Petru I), cărți provenind de la fostele conace oșierești, etc. Valoroasă, prin componența ei este colecția lui Melnikov-Pecerski, donată bibliotecii de către fiul acestuia. Multe dintre aceste cărți poartă însemnări ale scriitorului.

Deosebit de interesante sînt cărțile care au aparținut lui A. M. Gorki și pe care acesta le-a donat bibliotecii comunale din Nijgorod în anii 1900-1910. Mai mult de 100 de cărți cu însemnări ale lui Alexei Maximovici au fost predate institutului de literatură universală „A. M. Gorki”. Ani de-a rîndul a fost depusă o muncă științifică pentru cercetarea bibliotecii donate de marele scriitor. În anul 1948 a fost editată o broșură în care se descria această colecție.

O muncă analogă s-a depus pentru studierea bibliotecii lui Melnikov-Pecerski; descrierea ei se află în biblioteca regională și stă la dispoziția oamenilor de știință.

În ultimii ani, biblioteca regională a mai căpătat o serie de colecții prețioase. Astfel, în timpul războiului au fost cumpărate cărți despre istoria Povoiojei din veacul al XVII-lea, colec-

ționate de profesorul Liubomirov, cărți care au aparținut cneajilor gruzini și altele. Foarte importante din punct de vedere științific, sînt cărțile despre regiunea Gorki.

În bibliotecă sînt păstrate cărți vechi unice, în limbile rusă și străine. Biblioteca se îmbogățește anual cu 45-50.000 cărți noi și este abonată la 455 de reviste și 135 de ziare. În prezent biblioteca are 1.978.000 volume.

În primii ani de existență atenția principala a fost acordată prelucrării fondului de cărți și organizării cataloagelor. Pe atunci cititorii erau în număr redus — funcționau numai trei săli de lectură, secții de împrumut acasă nefiind încă organizate. Cu trecerea anilor a crescut volumul de muncă și structura bibliotecii s-a schimbat. În 1934 a luat ființă cabinetul metodic, iar în 1936 s-a deschis secția de împrumut și de împrumut interbibliotecar.

În prezent biblioteca regională „V. I. Lenin” deservește 22.110 cititori permanenți și împrumută în cursul unui an aproape 900.000 de cărți.

O mie de oameni de știință, 2130 de ingineri, 1150 de medici, juriști și agronomi, 2015 profesori de școli medii și tehnice, oameni de artă, 500 de colaboratori ai instituțiilor regionale, 1285 muncitori, sute de alți specialiști, 11.000 de studenți și elevi sînt cititorii permanenți ai bibliotecii.

Atît în sălile de lectură cit și la secția de împrumut, cititorii sînt deserviți în mod diferențiat. În secția sălilor de lectură sînt organizate 2 puncte de împrumut. Unul din aceste puncte deservește pe oamenii de știință, specialiști și studenți care se pregătesc pentru examenul de diplomă. La dispoziția oameni-

lor de știință se află o sală cu 52 mese individuale; există de asemenea, o sală cu 110 locuri pentru specialiști.

Al doilea punct de împrumut deserveste elevii și studenții. În anul 1956, în scopul creerii unor condiții și mai bune pentru acest grup de cititori, a fost deschisă încă o sală de lectură, unde citesc elevii școlilor medii.

Pentru cititorii principalelor săli de lectură s-a organizat o bibliotecă auxiliară cu 45.000 de volume. Fondul de cărți respectiv este înflorit în fiecare an cu 20-25% cărți noi.

La secția de împrumut există, de asemenea, trei puncte: unul pentru deservirea oamenilor de știință și al specialiștilor, al doilea pentru muncitori și funcționari, iar al treilea pentru elevii. Numărul cititorilor care împrumută cărți acasă, crește din an în an, iar în momentul de față atinge 9000. Acești cititori împrumută anual 233.000 cărți.

Biblioteca auxiliară are peste 50.000 volume și ea este mereu înflorită. Colectivul caută să dezvăluie cu cât mai mult conținutul cărților. Se duce o muncă permanentă pentru deservirea aparatului de îndrumare. În ultimii cinci ani a fost întocmit un catalog sistematic pentru cititori, care cuprinde descrierea a 250.000 dintre cele mai bune cărți. Un catalog alfabetic pentru cititori cuprinde deocamdată cărțile apărute din ianuarie 1954. Există un catalog sistematic al fondului secției de împrumut, cataloage alfabetice ale bibliotecilor auxiliare, ale sălii de lectură și ale sălii de împrumut. Actualmente se pune în ordine catalogul alfabetic general.

Recent s-a întreprins o experiență interesantă de contopire a unor rubrici ale catalogului sistematic cu fișele articolelor din reviste și ziare. S-au și contopit următoarele rubrici: filozofia, istoria P.C.U.S., partide comuniste din alte țări, economia politică, problema națională, lingvistica, tehnica agriculturii, istoria U.R.S.S., și a altor țări. De asemenea, se contopesc rubricile despre morala comunistă și despre consomol.

Au fost create fișiere cu articole din ziare și reviste. O atenție deosebită se acordă descrierii materialelor despre gubernia Nijgorod și regiunea Gorki. În afară de ediții cu caracter local, sunt despuiate toate cărțile, revistele și principalele ziare care sosesc la bibliotecă. În cei 25 de ani de existență s-a creat un bogat material cu ca-

racter local care poartă denumirea de Letopiseșii regiunii Gorki.

Pe baza materialelor acestui letopiseș a fost întocmit un indicator de cărți (cu aproape 10.000 de titluri) privind toate problemele construcției socialiste, istoria, fauna și flora regiunii Gorki. Acest indicator constituie în prezent principalul îndrumător pentru activitatea cu caracter local.

În afară de aceasta au fost întocmite cîteva indicatoare interesante asupra unor probleme separate (un indicator despre fauna și flora regiunii Gorki, un indicator despre periodicele din 1888-1932 apărute în gubernia Nijgorod etc.).

În ultimii ani au fost tipărite cîteva indicatoare de recomandare cu teme locale ca: *V. G. Korolenko* (perioada din Nijgorod), *M. Gorki și ținutul natal*, *Inovatorii industriei din Gorki*, *Experiența avansată în agricultură din regiunea Gorki și Arzamsk*, *Despre revoluția din 1905-1907 și altele*.

Caracteristica aparatului de îndrumare bibliografică a bibliotecii regiunii Gorki, constă în aceea că toate cataloagele, fișierele de ziare și reviste, indicatoarele tipărite și materialele bibliografice sînt adunate în același loc. Aceasta dă posibilitate bibliografului de serviciu să se folosească de întregul aparat și să dea multe informații.

De cîte ori are nevoie, bibliograful de serviciu, se adresează bibliografilor, a căror cameră de lucru este alături de sala în care sînt depozitate toate materialele de îndrumare. Secția de prelucrare se află în fața secției bibliografice, astfel că, în cazul unor greutăți, bibliograful de serviciu poate să se adreseze pentru informații celor de la catalog.

În schema bibliotecii sînt 6 bibliografi cu un bibliograf principal. Munca lor este organizată în felul următor: responsabilă secției răspunde totodată de fișierele și materialele bibliografice de recomandare politico-socială; bibliograful principal se ocupă de întocmirea fișierelor materialelor bibliografice din domeniul agricol; trei bibliografi întocmesc materiale privind științele naturii, artă, tehnică și literatură și în sfîrșit, bibliograful principal și bibliograful șef răspund de aparatul și materialele bibliografice cu caracter local.

Biblioteca duce o importantă activitate de îndrumare și informare. De două ori pe săptămînă apare buletinul cărților noi care se trimite instituțiilor

regionale (separat, după specificul lor) tuturor S.M.T.-urilor din regiune (rubricile probleme-lor agricole). Se tipăresc, de asemenea, liste de recomandare. Cititorilor li se dau zilnic pînă 100 de informări bibliografice.

Un ajutor important se acordă bibliotecilor sătești și raionale. În cazul cînd unii lucrători din aceste categorii de biblioteci au greutăți la alegerea cărților potrivit cu cerințele cititorilor, ei se adresează secției bibliografice a bibliotecii regionale. Pentru bibliotecile sătești se dau anual nu mai puțin de 5—600 îndrumări în scris.

Un lucrător special se ocupă cu organizarea muncii de masă. El are ca sarcină să pregătească expoziții tematice, consfătuiri cu cititorii, seri literare și conferințe.

La expozițiile de cărți sînt expuse în cursul unui an 16-17.000 de cărți. Se organizează în mod sistematic seri literare, consfătuiri cu cititorii, precum și cicluri de lecții însoțite de expuneri asupra cărților.

La bibliotecă s-a format tradiția discutării operelor scriitorilor locali. În 1954 s-au ținut consfătuiri consacrate operei lui G. Fedorov, a cărții lui Brinski *De cealaltă parte a frontului*, a lui Sorin *În pădurile Prioeului* și altele. La asemenea seri, cititorii iau cuvîntul cu plăcere și fac observații critice valoroase.

După plenara C.C. al P.C.U.S. din iulie, a început să se acorde o atenție deosebită popularizării cărții tehnice. S-au ținut 2 consfătuiri cu cititorii. Una din ele a fost organizată în colaborare cu biblioteca tehnică a Societății pentru răspîndirea științei și culturii. A fost pusă în discuție colecția de cărți tehnice editată de editura „Znamia”. Cititorii au făcut observații critice bine întemeiate la adresa editurii, al cărei reprezentant a asistat la consfătuire.

A doua consfătuire a fost organizată pe tema *Cum ajută cartea tehnică la ridicarea calificării, la raționalizări și în muncă*.

În cursul anului 1956 au fost împrumutate 86.000 cărți tehnice. În momentul de față s-au luat o serie de măsuri pentru intensificarea popularizării cărții tehnice. La toate centrele de împrumut se află materiale din ex-

Clădirea bibliotecii regionale din Gorki

periența fruntașă, se ține o evidență mai riguroasă a cititorilor cu scopul de a cunoaște mai bine interesele lor și pentru a le putea da un ajutor mai eficace; totodată se îndrumază mai bine lectura muncitorilor și a tinerețului.

Anul acesta au intrat în bibliotecă multe materiale informative despre cartea tehnică. Biblioteca a început să primească buletinul *Expres-informații* care se ocupă cu experiența și succesele științei și tehnicii de dincolo de hotare, precum și 56 de reviste tehnice din străinătate, în special în limba engleză. În afară de aceasta, biblioteca mai este abonată la 34 reviste și 8 ziare din țările de democrație populară. Periodicele pe care le primesc bibliotecile tehnice și de învățămînt superior din oraș sînt oglindite într-un catalog cumulativ special.

Despre materialele intrate la bibliotecă sînt informați și lucrătorii de la celelalte biblioteci pentru ca la rîndul lor ei să-și poată informa cititorii. S-a creat un sfat comun pentru coordonarea activității cu cartea.

S-a prevăzut organizarea mai deasă a expunerilor bibliografice, iar cele mai reușite sînt înscrise pe bandă de magnetofon pentru a fi reproduse în anumite cazuri.

Una din principalele sarcini ale bibliotecii este acordarea unui ajutor metodic și bibliografic bibliotecilor raionale și sătești, muncă la care participă nu numai bibliografii și metodisții, ci întregul colectiv.

În cursul anului 1955 lucrătorii bibliotecii au efectuat 66 deplasări și au acordat ajutor pe teren unui număr de 25 de biblioteci raionale și mai mult de 80 de biblioteci sătești. S-au ținut

7 consfătuiri interraionale cu bibliotecarii sătești. Au fost trimise pe teren 20 de materiale bibliografice și metodice tipărite. În afară de aceasta au fost trimise liste de recomandare și scrisori metodice trase la gestetner. Au fost tipărite trei broșuri cu descrierea experienței celor mai bune biblioteci. Multe materiale publicate se adresează direct cititorului. În acest sens, biblioteca a editat în tiraje mari materiale despre participării la consfătuirea regională a crescătorilor de vite.

O atenție deosebită se acordă îmbunătățirii deservirii populației sătești cu cărți. Cu ajutorul lucrătorilor de la bibliotecile raionale s-a întocmit în fiecare raion un plan pentru difuzarea cărții în fiecare centru populat. Această problemă a figurat în ordinea de zi a fiecărei consfătuiri și a fost discutată la consfătuirea regională a lucrătorilor din domeniul culturii, iar în mai, la seminarul cu responsabilii bibliotecilor raionale.

În momentul de față, în 6 raioane ale regiunii, s-a asigurat deservirea prin bibliotecă a tuturor centrelor locuite. Deosebit de bine este organizată munca în raioanele Krasno-Batovsk, Vetlujsk și Dalne-Konstantinovsk; aici sînt multe comune unde toată populația citește la bibliotecă. Experiența fondului mobil al bibliotecii raionale din Krasno-Pakovsk este oglindită într-o broșură specială.

Seminarii interraionale cu bibliotecarii la care au asistat mai mult de 300 de oameni, au fost închinată discutării problemei îmbunătățirii deservirii colhoznicilor și a mecanizatorilor precum și intensificării popularizării cărților politice, tehnice și agricole.

Toate aceste măsuri au ajutat în mod eficace bibliotecile de masă care au îmbunătățit difuzarea cărții. Se acordă o atenție deosebită problemelor organizatorice ale bibliotecilor din regiune. Din toamna anului 1954 pînă în ianuarie 1956 mai mult de 20 de lucrători bine calificați au fost trimiși în raioanele regiunii. Această măsură a dat rezultate pozitive, cu toate că nu toți lucrătorii au făcut față sar-

cinilor primite. În acest an, de fiecare raion răspunde un metodist și un bibliograf. De altfel, și ceilalți lucrători ai bibliotecii acordă ajutor bibliotecilor sătești.

Biblioteca noastră ajută satul și prin trimiterea de cărți. Anul acesta au fost trimise 5000 de cărți pentru bibliotecile nou înființate, precum și la alte biblioteci.

O activitate bogată desfășoară și secția de împrumut interbibliotecar. Patru sute douăzeci de abonați care locuiesc în regiunile Gorki și Arzamask primesc cărți de la biblioteca raională. Cititorii care folosesc abonamentul interbibliotecar, întrețin corespondență cu biblioteca. Astfel, un grup de ingineri de la construcția hidrocentralei din Gorki au comunicat că au primit un ajutor efectiv la calcularea ecluzelor hidrocentralei de pe urma cărților ce le-au fost trimise.

Munca meticuloasă de organizare și păstrare a fondului, precum și eliberarea cărților la cititori, este efectuată de 4 oameni.

În cei 25 de ani de existență, s-a format la noi un puternic colectiv de bibliotecari. Mulți din lucrătorii bibliotecii activează aici de la înființare.

În afară de studiile de bază pe care le au membrii colectivului nostru — unii cu studii superioare sau studii medii de specialitate — s-a găsit o formă fericită de a ridica calificarea profesională a lucrătorilor bibliotecii. Este vorba de stabilirea din timp a unor probleme pentru discuții (introducerea metodelor avansate, raționalizarea muncii, îmbunătățirea deservirii cititorilor, etc.) pentru care se desemnează conferențiarii respectivi. În jurul conferințelor au loc discuții foarte vii. Deosebit de reușite sînt consfătuirile de la secția de prelucrare a cărților și de la bibliografie.

În momentul de față colectivul depune toate eforturile ca să facă față marilor sarcini ce decurg din hotărârile istorice ale congresului al XX-lea al P.C.U.S.

După revista „Bibliotekar” nr. 6 din 1956.

FONDURI PREȚIOASE

Un manuscris necunoscut descoperit la Biblioteca documentară **BOLYAI din TG. MUREȘ**

ALEXA FARCZADY
bibliotecar șef al Bibliotecii documentare
„Bolyai“

Monumentele vechi ale unei limbi sînt de o importanță capitală în privința istoriei limbii. Cu cît mai vechi și mai numeroase sînt aceste monumente, cu atît mai bine putem cunoaște trecutul unei limbi și putem urmări evoluția ei.

Din acest punct de vedere, limba maghiară nu se găsește într-o situație atît de favorabilă, ca de exemplu limbile apusene din Europa — franceză, italiană, germană etc. ale căror monumente lingvistice medievale sînt foarte numeroase. Și limba maghiară posedă unele monumente scrise începînd de la mijlocul secolului al IX-lea, dar acestea nu formează un text unic, coerent, ci sînt numai unele cuvinte împrăștiate în diferite documente în limba latină. În cele mai vechi cronici ungurești găsim, de asemenea, numeroase cuvinte contemporane, dar nu texte integrale, exclusiv în limba maghiară.

Pînă la sfîrșitul secolului al XII-lea nu s-au găsit astfel de texte. Din această epocă există la noi unul din primele monumente ale limbii maghiare, formînd un text compus din propozițiuni și fraze și conținînd mai multe sute de cuvinte. Este vorba de o cuvîntare funebră *Sermo super sepulchrum*, — nume sub care e menționat în codicele latin care conține — și o rugăciune. De la această epocă pînă la mijlocul secolului al XV-lea (1450) nu se cunosc pînă în prezent decît patru monumente asemănătoare ale limbii maghiare, inclusiv acel amintit mai sus.

Datorită unui caz împlător s-a descoperit nu de mult în biblioteca documentară Bolyai din Tg. Mureș și al cincilea monument al limbii maghiare.

Această bibliotecă păstrează în fondul ei de manuscrise, un codice din

limba latină, pe pergament, care datează din a doua jumătate a secolului al XIV-lea. Manuscrisul conține textul „Vulgatei“ și comentariile sîntului Ieronim. În ceea ce privește data întocmirii codicelui și persoana care l-ar fi copiat, nu avem nici o indicație. Numai caracterul scrisului și inițialele desenate cu o mînă de maestru ne fac să presupunem epoca în care manuscrisul ar fi fost executat. Scrisul este în minuscul gotice, foarte mărunte și foarte închise. Foile sînt din pergament, deci de o proveniență animală (miel sau capră). Ele sînt extrem de fin lucrate, uneori aproape transparente, îngălbenite în decursul celor șase sute de ani ai existenței codicelui. Formatul acestuia este în 8°, dimensiunea foilor este de 151x105 mm., iar a oglindei scrisului de 70x100 mm.

Foile sînt destul de bine conservate, dar legătura manuscrisului este deteriorată: una dintre coperte — două table de scoarță îmbrăcate în piele uzată — s-a detașat de corpul cărții. Conducerea bibliotecii a și luat măsuri pentru restaurarea legăturii.

Cum am amintit mai sus, manuscrisul conține Biblia în întregime, deci Testamentul Vechi și Nou. Făcînd comparația textului cu acela al unei ediții oficiale a biblicii (*Biblia Sacra Veteris et Novi Testamenti iussu Sixti V. Pont. Max. recognita atque edita. Romae. 1598*), am constatat, că cele două texte sînt — cu diferențe neînsemnate identice, iar ordinea diferitelor părți ale Testamentului Vechi și Nou coincide în cele două exemplare afară de un singur caz: în manuscrisul nostru capitolul Acta Apostolorum urmează după scrisorile sîntului Pavel și nu după evanghelia lui Luca. Cu toate acestea, este de remarcat faptul curios că psalmii lui David lipsesc cu

desăvîrșire, ceea ce, fără îndoială se dovedește omisiunii copistului.

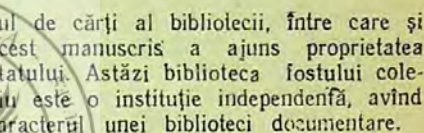
În starea actuală, codicele cuprinde 433 de foi (deci 866 de pagini), din care 322 de foi conțin Vechiul testament, 83 de foi Noul testament, iar pe cele 28 de foi din urmă se pot citi interpretările textului. Este însă cert că la origine, codicele nostru a fost mai voluminos. Din examinarea amănunțită a textului și a caietelor de pergament (în majoritatea sexterniones) reiese că vreo 12 foi au fost rupte din manuscris, care în starea lui intactă a trebuit să aibă 445 de foi.

Interesante sînt împrejurările în care codicele a ajuns în posesiunea bibliotecii Ecliyai

Despre soarta manuscrisului dinainte de anul 1860, știm foarte puțin. Exteriorul, aproape luxos al codiceului, scrisul frumos și îngrijit, finețea pergamentului și inițialele splendide ne fac să presupunem, că el n-a fost executat pe teritoriul Ungariei de atunci sau al Ardealului, ci într-o oarecare măsură din Germania, Franța sau Italia. Cum și cînd a ajuns în aceste părți ale Europei orientale, nu se mai poate stabili.

Dintre posesorii anteriori ai manuscrisului nu cunoaștem decît trei: în interiorul copertei o însemnare în limba latină ne face cunoscut, că înainte de anul 1638 codicele a aparținut unui oarecare GERLESTEI GABRIEL care în ziua an l-a donat lui P. GASPAR. Mai târziu, o persoană numită KAROLUS MAGNUS LIEMBORG a devenit în rîndul lui posesorii codicelui. Dar începînd din anul 1860 putem urmări soarta lui.

În acest an el a fost descoperit de KONCS JOSIF (1829—1906), bibliotecarul de odinioară al Colegiului reformist din Tg. Mureș, care l-a găsit din întîmplare între vechiturile unui comerciant din Singeorgiul de Pădure (Reg. Autonomă Maghiară) unde ar fi ajuns probabil din vechea bibliotecă a conților Rhédey-Württemberg, a căror bibliotecă a fost împrăștiată în sec. al XIX-lea. Bibliotecarul Konec a cumpărat manuscrisul pentru o sumă ridicolă (comerciantul nefiînd conștient de valoarea lui) și l-a donat bibliotecii al cărei custode a fost timp de mai multe decenii. Cînd Colegiul (fosta școală confesională) a devenit liceu de Stat, în anul 1948, fon-

dule de cărți al bibliotecii, între care și acest manuscris a ajuns proprietatea Statului. Astăzi biblioteca fostului colegiu este o instituție independentă, avînd caracterul unei biblioteci documentare.

În luna martie a anului curent am procedat la prelucrarea fondului nostru de manuscrise și revizuiind pagină cu pagină foile codicelui am observat pe paginile 204 și 205 unele însemnări ale căror litere ca și cerneala cu care au fost scrise, se deosebeau în mod vădit de scrisul gotic al textului biblic. După caracterul literelor cursive al acestor însemnări, am stabilit imediat că ele au fost scrise la începutul sec. al XV-lea. Procedînd la descifrarea textului acestor însemnări am fost uimit să constat că ele au fost scrise în limba maghiară și formau un text coerent, nu numai cuvinte împrăștiate.

În urma cercetărilor pe care le-am continuat am constatat următoarele: Călugărul anonim (fără îndoială că a fost un călugăr, deoarece în aceea epocă aproape exclusiv persoanele eclesiastice știau carte și în afară de această și caracterul scrisului mărturisește, că cel care a scris aceste rînduri a fost o persoană versată în scris) a făcut o încercare de a traduce o parte a Vechiului testament. Această parte este Cartea II-a a Regilor, capitolul XVII, din care anonimul nostru a tradus trei versete. În

manuscris, acest text formase probabil opt rinduri, din care însă unul s-a pierdut cu totul, iar un altul, al treilea, a fost ciuntit în așa fel, că nu s-a putut descifra decât cu greutate. Cauza acestei ciuntiri se datorește instrumentului cu care a lucrat legătorul.

Se poate stabili, că legătura actuală a codicelui a fost făcută după ce însemnările în limba maghiară fuseseră scrise pe marginea codicelui. Dacă această legătură este a doua și codicele a suferit o primă legătură imediat după ce fusese copiat, aceasta nu se mai poate afirma cu siguranță, dar se poate presupune. Este greu de închipuit, că ordinea celor 445 de foi, nenumerotate și fără „custos” ar fi fost păstrate, fără a manuscrisul să fi fost legat. Un lucru este însă cert: în starea lor originală, foile codicelui au fost mai mari.

În afară de cele șapte rinduri care conțin traducerea textului biblic amintit mai sus, tot în aceste două pagini ca și în pagina 155 am mai găsit câteva cuvinte maghiare, în total zece, care formează explicațiile unor cuvinte ale textului latin. Numărul total al cuvintelor pe care monumentul nostru lingvistic le-a păstrat pentru posteritate, este de 54: deci rindurile în limba maghiară ale codicelui din biblioteca Bolyai conțin aproape tot alțtea cuvinte, cât conține și celălalt monument al limbii maghiare

pe care îl posedă țara noastră: Glosariu din Alba Iulia (50 cuvinte).

Deși monumentul nostru lingvistic este cel mai recent și conține cele mai puține cuvinte (din 54 de cuvinte trebuie să se scadă 16 care se repetă în text) față de celelalte cinci monumente vechi ale limbii maghiare, totuși el face parte din seria celor cinci descoperiri importante din care patru au fost scoase la iveală în ultimele două secole. Din acestea, două sînt păstrate în interiorul țării noastre la Alba Iulia și Tîrgu Mureș — unul se păstrează la Budapesta, unul în Belgia, în biblioteca de la Louvain, iar al cincilea se găsește la Kaliningrad.

Îndată ce am descoperit acest monument lingvistic, am luat contact cu Facultatea de litere a Universității Bolyai din Cluj, anunțînd-o despre descoperirea mea și trimițîndu-i totodată fotografia unei părți a textului. Facultatea a trimis la fața locului un expert, pe tot profesor Szabo T. Attila de la catedra de istorie a limbii maghiare. Profesorul Szabo a examinat temeinic monumentul lingvistic și confirmînd întru totul cele constatate de mine, a făcut facultății un raport în acest sens. Aceasta din urmă a examinat problema într-o sesiune extraordinară și a luat o altitudine oficială, recunoscînd că textul descoperit în manuscrisul bibliotecii Bolyai, formînd un text coerent se poate considera ca al cincilea monument vechi al limbii maghiare.

În același timp, rectorul Universității a făcut demersurile necesare la Ministerul Învățămîntului pentru publicarea monumentului. Ministerul a acceptat propunerea Facultății și și-a dat consimțămîntul pentru publicare. Aceasta se va face în luna septembrie sau octombrie, și va conține o relatare a subsemnatului, în care voi face istoricul descoperirii și descrierea monumentului, respectiv a codicelui, iar profesorul Szabo T. Attila va trata importanța lingvistică a monumentului. Acest prim studiu va fi completat cu clișee colorate reprezentînd paginile care cuprind rîndurile monumentului și glosele.

Prin această descoperire însemnătatea bibliotecii Bolyai a crescut considerabil, deoarece ea a devenit păzitoarea unei rarități lingvistice: cel de-al cincilea monument al vechii limbi maghiare.

Evangheliarul lui Macarie

(1512)

MIRCEA TOMESCU

Poporul român a primit cu însuflețită bucurie vestea gestului de a dăinui și neșarmurita prietenie pe care guvernul sovietic i-a arătat-o, înapoiindu-i tezaurul cultural transportat în Rusia la începutul primului război mondial.

Libitorii de veche slovă românească vor avea îndoită mulțumire de a admira în muzeele noastre creația generațiilor trecute și totodată de a cerceta manuscrise și cărți vechi românești apărute cu secole în urmă și care se reîntorc acum în bibliotecile noastre. Printre acestea un loc de frunte îl ocupă *Evangheliarul lui Macarie*, tipărit acum aproape 450 de ani.

Evangheliarul lui Macarie este legat de începuturile tiparului în Țara Românească.

La începutul secolului al XVI-lea, popoarele din întreaga peninsulă balcanică gemeau sub asuprirea jugului otoman. Tinerile voevodate române erau și ele amenințate de a avea aceeași soartă. Turcii se amestecau din ce în ce mai mult în treburile interne ale țării noastre. Totuși, Principatele Române se bucurau de o relativă libertate și aici își găseau azil refugiații din peninsulă balcanică. Printre aceștia erau și mulți cărturari, care ajută încă din secolul precedent la nașterea și înflorirea unei culturi religioase în haină slavonă.

Printre cărturarii din sudul Dunării ce vin și se stabilesc în Țara Românească în primul deceniu al secolului al XVI-lea este și călugărul Macarie, cel ce imprimase la Cetinje în Muntenegru câteva cărți de ritual în limba slavonă.

Călugărul Macarie, chemat poate chiar de Radu cel Mare, voevod cu vederi largi și luptător contra turcismului, este primit bine la curtea domnului român și i se încredințează misiunea de a tipări cărți în limba slavonă pentru nevoile bisericii române și desigur și pentru creștinii din Balcani.

Este demn de reținut faptul că — întocmai ca și mai târziu în imperiul moscovit — tipărirea cărților în Țările Românești se face sub ocrotirea și din inițiativa voevozilor. La acest început de secol, ca și mai târziu sub un Matei Basarab, Vasile Lupu etc., tipărirea cărților la noi nu este o preocupare comercială,

ci o problemă de stat. Prin tipărirea de cărți, mai întâi în limba slavonă și apoi și în cea română, voevozii noștri urmăreau să mențină vie în popor credința în biserica ortodoxă, în care aveau un sprijin puternic în lupta contra turcilor păgâni, de altă credință, ca și în lupta împotriva tendințelor de cucerire ale regiilor unguri și poloni, îmboldiți de dorința de expansiune a catolicismului.

Totodată, prin imprimarea de cărți și pentru popoarele de aceeași credință de sub jugul otoman, se urmărea unirea acestora cu pușu pe plan cultural în lupta contra osmanliilor.

În această lumină trebuie privită și introducerea tiparului în Țara Românească, în timpul domniei lui Radu cel Mare — cu sprijinul larg al acestuia.

Materialul necesar îngrăbării primei tipărituri pe pământ românesc a fost executat probabil la Veneția, dar după modelul vechilor noastre manuscrise, ceea ce dovedește o comandă specială. În această tipografie, Macarie imprimă trei lucrări de ritual, toate în limba slavonă: un *liturghier* în 1508, un *octoih* în 1510 și un *evangheliar* în 1512.

Dintre aceste tipărituri, cea care se impune în mod deosebit atenției noastre, atât prin importanța ei culturală, ca operă de temelie a bisericii, cât mai ales prin frumusețea și măiestria tipografică este *Evangheliarul* din 1512.

Evangheliarul s-a tipărit — după cum ne spune epilogul — din râvna voevodului muntean de a umple biserica sa cu sfinte cărți „pentru preamărirea și folosul cititorilor”. La sfârșitul epilogului se arată tipăritorul lucrării: „Din porunca domnului Io Basarab marele voevod, eu robul lui Hristos, ieromonahul Macarie m-am trudit la aceasta și am sfârșit această carte în anul 7020 (1512), crugul soarelui 20, al lunii 9, indictionul 14, luna iunie 25 zile”.

În Biblioteca Academiei R.P.R. există un manuscris slav — nr. 503 —, copie după textul tipărit al *evangheliarului*, în al cărui epilog în locul numelui domnitorului „Io Basarab marele voevod...”, fiul prea bunului și marelui domn Io Basarab voevod”, apare acela al înaintașului său „Io Vlad marele voevod...”, fiul prea bunului și marelui domn Io Radu voevod”. Aceasta ne dovedește că începu-

tul tipăririi ca și imprimarea unei părți din tirajul evangheliarului s-au făcut în timpul domniei lui Vlad cel Tânăr al cărui nume a fost imprimat în primele exemplare; Vlad cel Tânăr murind chiar în timpul imprimării, numele său a fost înlocuit cu al noului voevod, Neagoe Basarab care apare în restul tirajului după această operație¹⁾. Lucrarea a fost terminată în întregime la 25 iunie 1512. Ținând seama că sub Vlad cel Tânăr s-a mai tipărit și octoihul (1510) și că pentru imprimarea evangheliarului a fost nevoie de material tipografic nou, confecționat cu sprijinul său, el ne apare ca un voevod luminat, susținător al culturii vremii.

Evangheliarul din 1512 este o tipăritură în 40 mare, alcătuită din 37 de caiete, însumând 290 de foi (580 de pagini). Ca și celelalte două tipărituri ale lui Macarie — și potrivit procedurii vremii — evangheliarul nu are foaie de titlu, iar foile sale nu sînt nici paginate nici numerotate, ci succesiunea textului este arătată prin semnatura caietelor: fiecare caiet — cu excepția primului — este însemnat pe prima și pe ultima foaie cu câte o cifră cirilică.

Imprimarea textului evangheliarului, comparativ cu alte tipărituri din acea vreme, este artistic făcută. Pe fiecare pagină plină sînt cîte 20 de rînduri egal distanțate și aproape de aceeași lungime. Literele, mai mult înalte decît late, sînt frumos lucrate, iar pagina este destul de odihnitoare la citit. Caracterele tipăriturilor lui Macarie sînt lucrate după modelul literelor din manuscrisele noastre: aceleași trăsături, aceleași caracteristici, le întîlnim și în tipăriturile lui Macarie. Această asemănare se poate urmări ușor în special la litera M, precum și la altele.

Dar ceea ce dă farmec acestei tipărituri este textul în două culori, inițialele ornamentate și frontispiciile ce deschid cele patru evanghelii și celelalte capitole.

Textul obișnuit este imprimat în negru, iar titlurile capitolului cules cu litere mari, ca în hrisoavele vremii, precum și titlurile subcapitolelor sînt imprimate în roșu. Tot în roșu sînt imprimate și unele nume proprii din text — ca de pildă numele evangheliștilor sau în epilog al voevodului cu sprijinul căruia se tipă-

Fig. 1. Pagina din Evangheliarul lui Macarie (1512)

Fig. 2. Pagina din manuscrisul Evangheliarului de la Putna (1504—1507)

rește cartea: cu roșu mai sînt imprimate și unele inițiale împodobite. Inițialele împodobite sînt foarte numeroase — aproape pentru fiecare li-

¹⁾ Vezi Alexandru Grecu: *Contribuții la începuturile tipografiei slave în Țara Românească*. În *Studii și cercetări de bibliologie*, I (1955), p. 233-238.

teră a alfabetului cîte una. Ele au înălțimea a șase rînduri obișnuite de text și sînt alcătuite din împletituri de linii albe pe fond negru, măiestrit combinate. Aceste inițiale se aseamănă cu cele din vechile noastre manuscrise. Iată de pildă litera Z cirilic într-un manuscris copiat prin anii 1504—1507 și în evangheliarul lui Macarie: în evangheliarul tipărit liniile literei sînt mai drepte, simplificate în oarecare măsură și deaceia și mai elegante, dar conturul literei ca și modul de împletire al liniilor sînt aceleași. Și aceasta nu este singura literă din evangheliarul lui Macarie care are corespondent în manuscrisele noastre, ci sînt și altele. Aceste inițiale ornate le întîlnim și în prima tipăritură a lui Macarie, în liturghierul din 1508. Dar în evangheliar ele sînt mai numeroase, și unele gravate din nou.

Evangheliarul mai este înfrumusețat cu frontispiciu, din care unele sînt reproduse de mai multe ori. Dintre ele unul singur ne este cunoscut și din Octoihul din 1510, pe cînd celelalte sînt noi, special gravate pentru această tipăritură.

Frontispiciile sînt alcătuite din linii, lujeri, mai puțin flori, armonios îmbinate într-o compoziție de împletituri ce serpuiesc pe fondul negru, aci strîngîndu-se în noduri capricioase, aci orînduîndu-se în figuri geometrice, în care cercul sau semicercul, uneori frînt, alteleori în formă de inimă au rolul principal, ca și în frontispiciile ce împodobesc manuscrisele noastre anterioare.

Dintre frontispiciile ce ornatează Evangheliarul din 1512 se impun două, care deschid prin repetare cele patru evanghelii.

Frontispiciul de la începutul evangheliilor lui Matei și Luca ne este cunoscut și din octoihul din 1510. El ocupă jumătate din pagină și este compus din împletituri de linii, lujeri și flori stilizate, armonios îmbinate în figuri geometrice. În mijlocul frontispiciului se află stema mică a Țării Romînești: corbul încoronat și cu crucea în cioc. Din cauza împletiturilor dese albul predomină ansamblul acestui frontispiciu, ceea ce va fi determinat pe artist să redea stema în negru spre a ieși mai bine în evidență. Frontispiciul este încadrat de împletituri de lujeri, ce pornesc din colturile de jos și urcă pînă aproape la înălțimea lui. Aceste două ornamente laterale se termină cu cîte o coroană asemănă-

toare cu florile de mure, iar deasupra lor se află cîte o capsulă stilizată. Cîte o capsulă asemănătoare, înclinată spre interior, se află și în cele două colțuri de sus, formînd un ansamblu cu crucea încadrată de slove cirilice ce se înalță în mijlocul frontispiciului.

La începutul evangheliilor lui Marcu și Ion întîlnim un alt frontispiciu, imprimat tot pe cîte o jumătate de pagină. El este compus din împletituri de linii și mai puțini lujeri și flori. Spre deosebire de primul frontispiciu, în compoziția acestuia predomină negrul. În mijlocul frontispiciului se află stema mare a Țării Romînești: corbul cu aripile întinse și cu crucea în cioc, flancat de doi pomi. Frontispiciul este încadrat de împletituri de lujeri mai simple, fără coroană și terminate prin cîte o capsulă. Aceste ornamente laterale urcă numai pînă la jumătatea înălțimii frontispiciului. În partea de sus, avem aceleași ornamente ca și la frontispiciul cu stema mică, numai că crucea este încadrată de mai multe slove (vezi fig. 1).

Celelalte frontispicii sînt mai mici, mai simple și fără stemă.

Din evangheliarul lui Macarie s-au primit exemplare și pe pergament. La acestea, marginile paginilor sînt mai bogate, iar inițialele și frontispiciile sînt colorate de mîină cu aur, carmin, albastru și verde iar conturul literelor din cuvintele imprimate în roșu este retușat ceea ce dă acestor exemplare aspectul unui manuscris.

Prin priceperea cu care a fost imprimat și prin ornatarea bogată, evangheliarul din 1512 este capodopera tipăriturilor noastre din secolul al XVI-lea.

Prin frumusețea sa deosebită, această tipăritură stă cu cîinste alături de cele mai bune tipărituri europene din acel secol de perfecționare și răspîndire a inovației lui Gutemberg și se ridică deasupra tipăriturilor vremii în limba slavonă. Aceasta și explică de ce el a folosit mult timp ca model acestor tipărituri. La noi un Coresi va căuta să imite inițialele și frontispiciile evangheliarului lui Macarie, iar în Beloradul sîrbesc apăsarea în 1552, un evangheliar în care nu numai că se imită unele litere și inițiale, dar se copiază chiar și frontispiciul cu stema mare a Țării Romînești, cu foarte mici deosebiri.

Evidența publicațiilor în BIBLIOTECILE DE ÎNVĂȚĂMÎNT SUPERIOR

MIHAIL CURCANĂNU

bibliotecar șef la Biblioteca I.S.E.P.

Preocupările biblioteconomice din ultimul timp s-au îndreptat asupra descrierii publicațiilor și asupra organizării cataloagelor.

Evidența și topografierea publicațiilor par, deocamdată, abandonate, după ce — în rețeaua bibliotecilor de masă — s-au oficializat cele două evidențe, primară și individuală, concretizate prin registrul de mișcare a fondului, s-a adoptat așezarea pe materii a publicațiilor. Prin topografierea publicațiilor se înțelege atribuirea semnului (simbolului) prin care se determină locul cărții în depozit, conform sistemului de așezare dinaintea ales.

În bibliotecile de învățămînt superior, enciclopedice sau de specialitate, s-au adoptat cele două evidențe din bibliotecile de masă. Mai precis, s-a adoptat evidența primară (registru de mișcare a fondului) în întregime, iar din evidența individuală, pe care bineînțeles că o aveau și anterior, s-a adoptat inventarierea exemplar de exemplar, prin descrierea sumară a fiecărui exemplar al publicației.

În privința așezării cărților, bibliotecile de învățămînt superior și-au păstrat — pe bună dreptate — așezarea după format pentru fondul general, recurgînd la așezarea pe materii pentru unele fonduri speciale mai mici, pentru care se cere rapiditate în catalogare și deservire.

Adoptarea de către bibliotecile de

învățămînt superior a acestor metode și instrumente de lucru în ceea ce privește evidența publicațiilor, a făcut să se mărească varietatea metodelor de lucru și așa destul de întinsă la acest tip de biblioteci.

Dacă aceste metode și instrumente de lucru s-au dovedit eficace pentru bibliotecile de masă în perioada organizării lor, cred că ele necesită în momentul de față, o revedere a alcătuirii și folosirii lor chiar în această rețea de biblioteci.

Mărginindu-mă la capitolul „evidența publicațiilor în bibliotecile de învățămînt superior“, voi încerca să prezint, pentru discuție, câteva sugestii asupra unor posibilități de simplificare a evidenței publicațiilor și asupra necesității unei descrieri integrale (bibliografice) a publicației în evidența individuală.

Față de bibliotecile de masă, cele din învățămîntul superior, pe lângă evidența primară, de folosință comună, prin faptul că topografiază publicațiile după format și strîng la un loc toate exemplarele aceleiași cărți sub aceeași cotă, sînt nevoite ca — pe lângă evidența individuală care înregistrează publicațiile în ordinea cronologică a achiziției (registru inventar) — să mai organizeze o evidență (topografică) în care titlurile noi se înregistrează în ordinea seriatiei dată de format, iar exemplarele aceleiași publicații existente în bibliotecă sînt trecute sub aceeași

cotă topografică. Acest fel de evidență este ținut în registrul catalog topografic.

Inventarul și catalogul topografic (registru topografic) sînt două forme de evidență necesare oricărei biblioteci cu așezare după format și care topografiază titlurile. Ele aparțin tuturor bibliotecilor din învățămîntul superior, în afară de Biblioteca centrală universitară din Iași, care posedă numai inventar, neavînd catalog topografic, fiindcă ea nu topografiază sub o singură cotă toate exemplarele aceluiași titlu, ci dă cote de așezare separată pentru fiecare exemplar. Consider că metoda aceasta răpește mult timp pentru catalogare.

*

* *

Bibliotecile de învățămînt superior au adoptat descrierea în inventar, exemplar de exemplar, ea prezentînd avantajul că individualizează fiecare volum și că întotdeauna ultima înregistrare dă cifra totală a volumelor bibliotecii. În realitate însă acest total este fals, deoarece din el nu s-au dedus scăderile inerente oricărei biblioteci. Astfel încît, pentru a avea cifra exactă a totalului volumelor, trebuie să recurgem la registrul de mișcare a fondului, care oglindește scăderile.

În ceea ce privește individualizarea fiecărui exemplar, se susține că prin acest mod de inventariere se poate urmări fiecare exemplar împrumutat și se ușurează verificarea depozitului. Aceste afirmații se datoresc unei stăruințe de a se justifica o imixtiune a regulilor de evidență a oricărui patrimoniu de bunuri materiale, în evidența de bibliotecă. Dar cartea nu este numai un bun material, ea este un bun spiritual, care circulă sub forma materială a unor foi de hîrtie scrise și legate într-un tot. Pentru individualizarea

unei cărți sînt semnificative în primul rînd datele conținutului ei care reprezintă o valoare spirituală. Între un exemplar al unei cărți anumite și între un scaun dintr-un lot intrat într-o instituție, sînt diferențe asupra cărora nu mai insist și care atrag tratamente deosebite în ceea ce privește luarea lor în evidență. E de ajuns să vă imaginați situația dispariției și înlocuirii unei cărți și a unui birou din serviciul catalogării, pentru a vă da seama unde este nevoia individualizării unității.

Poate că, la un moment dat, în bibliotecile de masă, a fost utilă această individualizare pentru recuperarea cărților împrumutate și mai ales pentru verificarea restituirii acestor exemplare (verificare valabilă și în bibliotecile de învățămînt superior). Însă, o bună organizare a secției de împrumut și, mai ales, o conștiincioasă ținere a evidenței împrumuturilor face ca această valorificare, prin diferențierea exemplarelor, să devină superfluă.

S-ar mai putea argumenta că, prin înregistrarea fiecărui exemplar, se elimină o serie de erori de înregistrare. În realitate, aceste erori, care sînt de simplă numărare, se pot elimina printr-o ușoară atenție, ca și în cazul restituirii exemplarelor împrumutate.

În concepția unei evidențe culturale, unitatea nu este exemplarul, ci titlul, cartea fiind, după cum am mai spus, un bun cu dublu aspect, aspectul spiritual fiind primordial, iar aspectul material doar o necesitate de permanentizare, generalizare și circulație. Acest dublu aspect face ca, față de bunurile materiale, tratamentul de evidență și de statistică să se simplifice uneori, dar de multe ori să se complice. În cazul acestei evidențe, consider că organizarea și funcționarea oricărei biblioteci nu ar avea de suferit dacă s-ar renunța la înregistrarea fiecărui exemplar. Dimpotrivă,

s-ar putea realiza o economie de timp și de material.

* * *

În problema unei descrieri integrale a publicației în registrele de evidență, bibliotecile de masă au introdus, pentru registrul inventar, descrierea redusă, atât cât permite un singur rând pentru titlu, subtitlu, cu lăsarea la o parte a altor date bibliografice (editura, paginația, colecția), rezervând descrierea completă a publicației numai pentru fișa de catalog.

În această privință, concepțiile diferă în bibliotecile de învățămînt superior. Cele care fac descrierea completă o redau în registrul topografic, cu excepția Bibliotecii I.S.E.P., care face descrierea completă în evidența de inventar.

Se pare că, în momentul de față, în discuțiile generale care se poartă asupra descrierii publicațiilor se afirmă concepția necesității de a se descrie complet numai pe fișa de catalog, rămînînd pentru registrul de evidență descrierea sumară.

Cred că ar trebui discutat dacă acest punct de vedere este valabil.

Lipsa unei descrieri complete a publicațiilor într-unul din registrele bibliotecii duce la o știrbire a fizionomiei sale. Registrele bibliotecii sînt elemente permanente. Catalogele pe fișe sînt instrumente mobile. Un bibliotecar nu poate avea niciodată certitudinea ogîndirii întregului fond în catalog. Omiterea integrării unei fișe, pierderea sau distrugerea ei însoțită și de dispariția cărții, vor face ca bibliotecă să nu mai posede la un moment dat decît o imagine incompletă a cărții, anume aceea a descrierii sumare din registrul. Totuși s-ar părea că aceasta nu constituie un prejudiciu prea grav pentru bunul mers al bibliotecii. Astfel de lipsuri nu sînt de dorit, dar, chiar

dacă nu avem fișa și cartea, putem după registrul să dăm o primă informație despre ea. Însă la registrul se poate apela nu numai în astfel de cazuri de lipsă, ci și atunci cînd e nevoie de o informare rapidă asupra fondului recent, sau cînd nu au apărut încă toate fișele în catalog, sau atunci cînd criteriul cercetării noastre nu este dat de vreun catalog existent (de exemplu: publicațiile unei edituri, cărți într-o anumită limbă, cărți apărute într-o anumită perioadă de timp, etc.). Pe lîngă toate aceste considerente, trebuie să nu uităm că bibliotecarul este și un păstrător al patrimoniului cultural. Ținînd seamă că izvoarele bibliografice nu sînt complete, bibliotecarul trebuie să aibă în vedere că o sursă de documentare bibliografică o constituie și registrul său de bibliotecă și nu catalogul pe fișe, care este incert ca formă și organizare.

Mai ales din aceste puncte de vedere, al păstrării fizionomiei bibliotecii, al permanenței reprezentării fondului și al continuității informației, opinez pentru o descriere a publicației într-unul din registrele de evidență.

Consider că cel mai indicat pentru a reda toate datele bibliografice ale publicației este registrul inventar, în care se adună la un loc toate elementele cărții, acest registrul cuprinzînd datele de gestiune, de prelucrare biblioteconomică și bibliografică ale cărții, de la intrarea ei în bibliotecă și pînă la eventuala ei scoatere.

Nu cred că efectuarea unei descrieri complete în acest prim instrument de evidență ar fi posibilă numai în bibliotecile cu intrări puține de publicații. Dimpotrivă, chiar în bibliotecile cu intrări numeroase, într-un ansamblu bine chibzuit de operațiuni, un astfel de mod de inventariere ar putea duce la o trecere mai rapidă a cărții prin filiera prelucrării biblioteconomice.

Faptul că descrierea completă se află în registrul inventar ar face din aceasta un instrument de informare și mai prețios pentru cercetătorul bibliolog, istoriograf sau oricare alt om de știință și cultură, fiindcă, pe lângă datele brute bibliografice, s-ar putea scoate concluzii asupra vieții culturale a timpului, asupra politicii cărții și asupra istoricului bibliotecii. Registrul inventar astfel conceput se va dovedi mai mult decât un instrument de lucru pentru bibliotecar și contabil: va fi și un instrument de lucru pentru viitorul cercetător al tezaurului nostru cultural.

mai sus. Cu unele rezerve, aş propune și o rubrică pentru clasificarea zecimală, călăuzindu-mă după considerentul că, în evidența de bibliotecă, este indicată repetarea unor date bibliografice în scopul evitării unei parcurgeri greoaie a mai multor evidențe.

In cadrul propunerilor de simplificare, consider că registrul de mișcarea fondului, în bibliotecile de învățământ superior, s-ar putea prezenta fără partea a doua „Ieșirea publicațiilor”.

In acest tip de bibliotecă, ieșirile de cărți sînt foarte reduse și distanțate. S-ar putea trece și aceste ieșiri tot în partea întâia, adăugîndu-se la sfîrșitul colontitlului o rubrică „Total publicații ieșite”, în care ar apărea totalul ieșirilor, după ce mai întîi a fost repartizat pe materii și limbi la coloanele respective, rubrica „Total publicații intrate” rămîinînd goală. Aceste înregistrări se vor efectua la date fixe (sfîrșit de trimestru, semestru sau an).

Registrul topografic al bibliotecii este, în primul rînd, un instrument de lucru al bibliotecarului. El dă situația numerică a titlurilor, face legătura între numărul de inventar al exemplarelor și cota de depozit a titlului, servește pentru verificarea fondului și este un util instrument în cazurile de reorganizare a cataloagelor.

Pentru îndeplinirea tuturor acestor funcțiuni atît de utile bibliotecarului, el trebuie să fie un instrument suplă și ușor de manevrat, deci de o formă mai simplă.

Biblioteca I.S.E.P. a făcut o simplificare maximă, mărghinîndu-se la 5 rubrici, toate de cifre și fără nici o descriere a publicației.

Socotînd că soluția de mijloc este cea mai bună, propun pentru registrul topografic următoarele rubrici: 1) cota topografică; 2) numărul de inventar; 3) autorul și o descriere sumară a titlului pentru identificare; 4) Volume; 5) Exemplare. Cred că astfel registrul topografic ar satisface scopul arătat

Nevoia de unificare a metodelor și imprimatelor se simte din ce în ce mai mult în bibliotecă. Bibliotecarii trebuie să fie nu numai buni păstrători ai fondului de cărți, dar în același timp apăratóri ai unor metode de amplă varietate, chiar înăuntru aceluiași tip de bibliotecă. Munca de unificare a metodelor de lucru a început, dar cu toate neajunsurile acestei varietăți de metode în aceeași rețea de bibliotecă, să nu mergem cu unificarea nici pînă la uniformizarea tuturor tipurilor de bibliotecă.

SCRIITORI și CITITORI

Pentru un scriitor, oamenii cei mai importanți din lume sînt cititorii săi. Fără cititori n-ar exista nici scriitori, căci scrisul este în primul rînd un act de comunicare.

Ca să poată cunoaște sincera lor părere despre opera sa este imperios necesar ca scriitorul să inițieze și să păstreze strîns legături cu cititorii săi. Presupun că profesioniștii criticii își au rostul lor, dar cel mai bun critic rămîne, în ultima analiză, cititorul.

În lumea capitalistă, critica venită din partea cititorilor nu s-a manifestat prea mult. În condițiile capitalismului scriitorul

este de obicei — și din motive îndeobște cunoscute — cu totul izolat de cititorii săi, iar rezultatele acestei izolări sînt nefaste.

Eu personal însă am fost deosebit de favorizat în privința criticii venite din partea cititorilor. Înainte chiar de apariția cărții mele *Putere fără glorie*, în 1950, am izbutit să dezvolt contactul meu cu cititorii din fabrici. Nuvelele mele au fost publicate în ziare sindicale și adesea cadrul acțiunilor lor a fost o fabrică oarecare, iar eroii aleși dintre adevărații oameni ai muncii. Mi-am făcut de-asemenea

un obicei din a citi din cînd în cînd cîte o nouă povestire a mea cu prilejul întrunirilor din afara zidurilor fabricii, iar muncitorii o comentau și o criticau.

Mai tirziu, cînd „Puterea fără glorie” apăruse, am dus cartea deadreptul muncitorilor din fabrici și am răspîndit-o în sindicatele lor, iar după ce cartea fusese interzisă, muncitorii și-o treceau din mîna în mîna pînă ce exemplarele deveneau literalmente ferfe-niță. Apoi zeci de muncitori au contribuit la scoaterea celei de a doua ediții, cosînd și legînd ei înșiși volumele.

În 1952 a luat ființă „Societatea Cărții Australiene”. Am cîtreierat cinci state australiene vinzînd cărți și recrutînd din rîndurile muncitorilor membri pentru societate, îndemnîndu-i să cumpere cărți și să organizeze grupuri de discuții. Această societate, unică în lume, a contribuit mult la dezvoltarea creației literare progresiste din Australia. Mai presus de toate, ea a realizat contactul direct dintre o seamă de scriitori și cititorii lor. Am continuat de atunci să iau cuvîntul la adunări de cititori și

să discut cu ei opera mea. Debaterile deveneau adeseori înfierbîntate și scoteau la iveală mari deosebiri de păreri; așa de pildă am scris chiar anul trecut povestirea intitulată „Moartea unui sindicalist“ în care e vorba de un muncitor mort în timpul marilor greve din noiembrie 1954. Un intelectual australian, domiciliat la Londra, s-a adresat ziarului muncitorilor din Sidney, „The Tribune“, criticîndu-mi povestirea. Scrisoarea aceasta a marcat începutul unor largi și vii controverse în legătură cu povestirea, și cu opera mea în general, din care eu am tras multe învățăminte. Au început apoi să sosească din partea muncitorilor maldăre de scrisori în care luau poziție pentru sau contra lucrării mele.

Cu asemenea cititori, și mai ales cu cei aflați în rîndurile clasei muncitoare, care manifestă un interes atît de viu pentru opera sa, scriitorul nu este lăsat să se complacă în mulțumire de sine, ci este în permanență silit să-și controleze și revizuiască evoluția.

În ultimele optsprezece luni, după o perioadă de inactivitate, opera mea s-a însuflețit mult atît cu privire la calitate cît și la volum. Pentru aceasta trebuie să mulțumesc în primul rînd cititorilor mei care m-au ajutat cu sincerele lor critici.

Frank J. Hardy

Articol scris special pentru revista noastră
de scriitorul australian Frank Hardy

BIBLIOTECI *din alte țări*

Bibliografia albaneză și activitatea Bibliotecii naționale a Albaniei

Trebuie spus, că pînă la eliberare, în domeniul bibliografiei naționale albaneze s-a lucrat puțin. Existau vreo 15 lucrări bibliografice, pe lângă care se mai foloseau unele materiale bibliografice și documente aflate în bibliografiile balcanice sau universale. Bibliografiile albaneze au fost întocmite mai ales de străini care urmăreau scopuri economice și politice. Interesul lor pentru Albania s-a trezit pe la sfîrșitul secolului al XIX-lea, perioadă în care a început tocmai să crească și numărul bibliografiilor publicate. Situația generală avantajoasă, bogățiile naturale, dezvoltarea comerțului, necesitatea de a obține și de a exploata surse noi în condiții moderne — toate aceste momente motivau interesul Europei occidentale pentru Albania. La începutul secolului al XX-lea s-au publicat cîteva lucrări de arheologie, etnografie, geologie, geografie, istorie, etc. la care de altfel se referă lucrările bibliografice apărute.

Cercetînd toate bibliografiile întocmite înainte de eliberare, se constată că ele nu sînt complete. Aceasta se referă mai ales la lucrările despre Albania propriu-zisă. Cele mai cunoscute lucrări bibliografice cuprind 1000-2000 volume (autori și titluri). În realitate, după cum se știe, numărul lucrărilor este cu mult mai mare, cuprinzînd mii de titluri, fără să mai vorbim de articole publicate în reviste și ziare. Dincolo de hotarele țării există puține biblioteci, care ar dispune de principalele lucrări din diferite domenii, privitoare la Albania. Chiar și bibliotecile mari, cunoscute că se ocupă în special cu probleme balcanice, le au în număr neînsemnat.

E cu totul regretabil faptul că bibliografii albanezi sînt lipsiți de posibilitatea de a studia materialele în ansamblul lor. Se constată, de altfel, că bibliografiile albaneze nu au la îndemînă cărțile și ziarele apărute în Albania după înființarea acestui stat în 1912 (este

vorba de cîteva mii de lucrări), deoarece societatea de atunci nu avea interesul cuvenit pentru probleme de cultură.

Lucrările bibliografice, apărute înainte de eliberare, pot fi împărțite în două categorii mari — bibliografiile generale și bibliografiile speciale.

După eliberare, lucrările bibliografice au ocupat locul central în atenția bibliografilor și a instituțiilor culturale din Albania. O muncă pregătitoare a depus și continuă a depune și Biblioteca Națională, fără de care bibliografia științifică albaneză nu e de închipuit actualmente. Această muncă se concentrează asupra următoarelor probleme:

1. Adunarea și completarea cărților albaneze, apărute oriunde și oricînd, și care se numără cu miile.

2. Adunarea și completarea colecțiilor ziarelor și revistelor în limba albaneză, apărute de la jumătatea secolului al XX-lea pînă în prezent, în Albania sau în oricare țară unde există o minoritate albaneză.

3. Adunarea tuturor lucrărilor scrise, care se referă la Albania, în orice limbă, în orice țară și în orice epocă, care sînt în număr destul de ridicat.

Biblioteca Națională a Albaniei depune multe eforturi pentru adunarea acestor materiale. Ele sînt pietre de temelie ale bibliografiei științifice. Biblioteca Națională a Albaniei cuprinde o secție de albanologie și balcanologie, care dispune de aproximativ 15.000 volume cu lucrări referitoare direct sau indirect la Albania. Aproape toate izvoarele privitoare la istoria, geografia, geologia, etnografia, arheologia, literatura Albaniei, sînt adunate în această secție. La ea se adaugă fondul „Cărții albaneze” cuprinzînd cărțile apărute în limba albaneză de la începuturile tiparului și colecția tuturor ziarelor în limba albaneză, începînd cu primele periodice albaneze. Aceste fonduri valoroase cu-

prinzînd circa 20.000 volume nu se găsesc în nici o altă bibliotecă și ele se îmbogățesc zilnic cu exemplare noi.

Din anul 1947, de cînd a fost înființat Institutul Științific al Albaniei, una din principalele sarcini trasate secțiilor sale a fost întocmirea bibliografiilor cumulative. În acest scop, Biblioteca Națională a pus la punct cataloagele sale (alfabetic, sistematic și topografic), în scopul de a pune în mod rapid la îndemîna specialiștilor, întregul material necesar, toate fondurile de cărți. Secția științifică a terminat vasta cartotecă a tuturor cărților științifice referitoare la Albania. Secția de lingvistică și literatură a întocmit o listă cuprinzătoare de materiale despre literatură și folclor. Această secție prelucrează bibliografiile cu următoarele tematici:

Bibliografia literaturii străine tradusă în limba albaneză. Ea cuprinde în total 100 titluri de opere literare străine (poezie și proză) traduse în limba albaneză și publicate în cărți sau în ziare și reviste.

Bibliografia etnografică, care cuprinde 1200 lucrări, scrise în diferite limbi străine despre folclorul și etnografia albaneză.

Trebuie să observăm că actualele intrări de materiale sînt cu mult mai masive decît înainte, motiv pentru care bibliografia albaneză existentă se prelucrează continuu. Secția de lingvistică și literatură a pășit la completarea bibliografiei lui Em. Legrand: *Bibliographie albanaise. Description raisonnée des ouvrages publiés en albanais ou relatifs à l'Albanie du quinzième siècle à l'année 1900. Oeuvre posthume complète et publiée par H. Guya, Paris H. Valtet 1912*, cuprinde 724 lucrări, așezate și ele în ordinea cronologică socotită ca bază a bibliografiei albaneze. Pe de altă parte, colaboratorii Institutului au fost ocupați cu următoarele lucrări:

1. Vechea bibliografie literară albaneză. Dhimitër Shuterigî este primul care a adunat toate cărțile albaneze apărute de la 1555 pînă în anul 1885, — momentul renașterii naționale. Această perioadă va fi în centrul preocupărilor pentru întocmirea bibliografiei noi.

2. În 1946, Iup Kastrati a publicat o privire asupra bibliografiei albaneze, ocupîndu-se de teatru și de periodice. În afară de aceasta a publicat în revista „Nendori” (1945, nr. 7-12 și 1955 nr. 1) bibliografia bibliografiilor albaneze de la eliberare (29 noiembrie 1944) pînă în prezent.

Toate lucrările Institutului amintite înseamnă un început foarte bun în dome-

niul bibliografiei și servesc drept baza bibliografiei albaneze generale, cumulativă.

Cu scopul ca munca bibliografică să fie centralizată și unificată, metoda de descriere să fie unificată iar cataloagele să fie tipizate, a fost înființată în 1953 la Biblioteca Națională, secția specială de bibliografie, care a concentrat în mîinile ei toate lucrările bibliografice preconizate de Institutul științific. În prezent, această lucrare este pe cale de a fi terminată.

Biblioteca Națională din Tirana, a început prelucrarea cataloagelor sale după noi metode științifice, pentru a elimina toate neajunsurile cu caracter bibliografic comise în trecut. Cu creșterea continuă a fondurilor noi cresc și cerințele specialiștilor științifici. Aceste cerințe au impus necesitatea verificării și reclasificării fondurilor și cataloagelor, astfel ca ele să corespundă nevoilor cererilor cît mai largi ale vizitatorilor Institutului.

Biblioteca Națională execută următoarele lucrări bibliografice:

1. Cartoteca articolelor din ziare apărute după noiembrie 1944 și care reflectează probleme însemnate din viața Albaniei.

2. Bibliografia cărților albaneze de la anul 1555 încoace va apare sub forma unei culegeri, cuprinzînd aproximativ 5000 autori și titluri, număr care va crește paralel cu apariția cărților noi.

3. Întocmirea și prelucrarea bibliografiei generale albaneze cere o muncă îndelungată și susținută. În afară de aceasta, se lucrează la alcătuirea unor bibliografii monografice, iar în secția de etnografie și balcanologie se analizează cu migală toate cărțile, care ating direct sau indirect problematica Albaniei. Se prelucrează de asemenea, toate articolele despre Albania, apărute în periodicele străine de la mijlocul secolului trecut. Deocamdată culegerea bibliografică a articolelor din periodice private la Albania, cuprinde peste 15000 autori și titluri și această lucrare se află în continuă completare.

După cum vedem din cele de mai sus, de la eliberarea Albaniei și pînă în prezent, s-a depus în domeniul bibliografiei o muncă organizatorică impunătoare. Bibliografii albanezi vor pune în curînd la dispoziția poporului lor o bibliografie exactă și completă care va servi la studierea aprofundată a celor mai variate probleme albaneze, evidențînd prin aceasta întreaga bogăție a fondurilor acumulate de Biblioteca Națională.

După revista „Kniznica” — Praga nr. 2 din 1956.

ȘTIRI DIN LUMEA CĂRȚILOR ȘI A BIBLIOTECILOR

În cinstea celei de a 39-a aniversări a nașterii lui Romain Rolland, Biblioteca de literatură de la Moscova a organizat o expoziție consacrată marelui scriitor dispărut. Au fost expuse lucrările lui, traducerele diferitelor opere apărute în limbi străine, lucrări despre viața și opera lui, precum și fotocopii ale scrișorilor și manuscriselor lui. O altă expoziție organizată de aceeași bibliotecă a fost consacrată celei de a 80-a aniversări a nașterii lui Jack London.

După o statistică recentă, există în Uniunea Sovietică un număr de 392.000 de biblioteci cu un fond de 1.351.000.000 volume.

Editura de literatură populară, înființată în China după eliberare, tipărește cărți destinate mai ales țăranilor. În aceste cărți se folosesc hieroglifele cele mai des întrebuințate, iar conținutul lor se distinge prin simplitate și claritate. Toate cărțile tipărite de editură sînt ieftine, prețul lor nedepășind de obicei prețul unui pachet de țigări de calitate mijocie. Țăranii chinezi așteaptă cu foarte multă nerăbdare apariția lor. Astfel, lucrarea *Cum să întîmpinăm cooperativizarea agriculturii*, în mai puțin de o lună de la apariție, s-a vîndut în 2 milioane exemplare. La fel și romanul cunoscutului scriitor Cijao Su-li. *Satul Sanli-*

van, apărut într-un tiraj de 380.000 exemplare, s-a epuizat în scurt timp de la apariție.

În R. Cehoslovacă există astăzi mai mult de 14.000 biblioteci populare, cu un fond de 15.576.000 volume, adică de două ori mai multe cărți decît în 1937. De asemenea, numărul împrumuturilor (26.465.000) s-a dublat, iar cel al cititorilor (1.835.000) s-a triplat față de cifrele din anul 1937.

În R. P. Polonă se tipăresc astăzi 100 milioane de cărți anual, adică în medie cîte 4 cărți de fiecare locuitor. Înainte de război apăreau anual 16-17 milioane de cărți, ceea ce însemna că fiecărui cetățean îi revenea în medie cam cîte o jumătate de carte.

Biblioteca Széchenyi din Budapesta a înființat anul trecut Serviciul relațiilor cu străinătatea care se ocupă de lărgirea legăturilor bibliotecilor maghiare cu cele ale diferitelor țări străine. Serviciul are legături cu 230 de institute din 40 de țări. De asemenea, el întretine intense legături și cu secția bibliografică a UNESCO, care în problemele cărții maghiare se adresează în majoritatea cazurilor bibliotecii Széchenyi.

Un alt domeniu important este acela al organizării și efectuării schimbului de

cărți și reviste. Aproape 10.000 de cărți și 1.000 de reviste pornesc de la acest serviciu în diferite țări ale celor cinci continente. Legătura cea mai strînsă a fost creată cu biblioteca centrală „Lenin” din Moscova de la care se primește pe bază de schimb un bogat material publicistic. O legătură tot atît de strînsă a fost stabilită cu Biblioteca centrală de limbi străine din U.R.S.S. și cu bibliotecile Academiiilor din Moscova și Leningrad.

Relații asemănătoare există cu bibliotecile din țările de democrație populară și cu Biblioteca Națională și Universitară din Belgrad, cu Biblioteca Națională macedoneană și cu Institutul Bibliografic central din R. P. F. Iugoslavia.

Biblioteca Națională a Egiptului, a fost fondată la Cairo în anul 1870. Secțiunile ei sînt puse la dispoziția publicului. Biblioteca numără mai multe filiale în diferite cartiere ale capitalei și posedă mai mult de 500.000 de volume, între care se găsesc și colecții de manuscrise rare. Biblioteca posedă de asemenea un muzeu, un serviciu de reproducere a documentelor și o tipografie proprie.

De curînd, guvernul indian a luat hotărîrea să publice toate scrisorile, discursurile și scrierile lui Gandhi. Această ediție va cuprinde 3 serii de volume.

Cum am organizat bibliotecile filiale și bibliotecile mobile din cuprinsul raionului

Raionul Gătaia este nou înființat prin repartizarea unor comune din raionul Deta, Lugoj și Reșița.

Nu pînă de mult, munca culturală, și în special munca cu cartea a fost cu totul nesatisfăcătoare, datorită faptului că bibliotecile existente în acest raion și în special cele satești, au fost conduse de bibliotecari nepregătiți și neîndrumați.

Pentru îmbunătățirea muncii cu cartea și în urma îndrumărilor primite de la biblioteca centrală regională Timișoara, am căutat să stabilim o legătură mai apropiată cu bibliotecarii satești, chemându-i la seminarii și îndrumându-i practic în munca lor de zi cu zi. În raion funcționează 3 biblioteci satești: în comunele Măureni, Vermeș și Nitchidori, din care am căutat să formăm centre puternice de răspundere a cărții. Am considerat că o metodă eficientă pentru dezvoltarea activității noastre o constituie bibliotecile filiale.

Pentru rezolvarea acestei sarcini am instruit pe bibliotecarii noștri să formeze câte 2—3 filiale în satele apropiate și la S.M.T., G.A.S. și G.A.C.

Într-un seminar la care au participat bibliotecarii satești am împărtășit experiența bibliotecilor filiale organizate de biblioteca noastră, arătându-le practic cum trebuie să funcționeze.

Biblioteca raională Gătaia are 3 filiale, deservite de salariații noștri. Dintre acestea, cea mai bună activitate o desfășoară filiala din satul Seulea, care în scurt timp de la înființarea ei a înscris un număr de 86 cititori, organizînd lecturi în colectiv și diferite manifestări de masă.

De curînd ne-am deplasat pe teren pentru a ajuta cele 3 biblioteci satești la organizarea filialelor. Astfel, biblioteca satească din comuna Măureni a organizat o filială la G.A.S.—Măureni și una în satul Ghertenși, biblioteca satească din comuna Vermeș a organizat o filială la căminul cultural din satul Izgar.

iar biblioteca satească din comuna Nitchidori a organizat o filială în satul Vucova și altă filială în satul Blajova.

Metoda filialelor a contribuit mult la creșterea numărului de cititori la sfîrșitul trimestrului II.

Pentru sprijinirea campaniei agricole de vară bibliotecile din cuprinsul raionului nostru au organizat biblioteci mobile la arie, pe care le-au înzestrat cu cărți agrotehnice, broșuri și reviste, acestea fiind consultate în fiecare zi în pauza de după-masă, de către țărani muncitori.

În vederea sprijinirii activității bibliotecilor mobile, activiștii noștri s-au deplasat la arie, cu care ocazie au organizat informarea politică a țărănilor muncitori. În acest scop au fost citite articole din presă, ca de pildă, *Raioane care au terminat recoltatul*, apărut în ziarul „Știința” (nr. 3655 din 22 iulie a.c.). *Înființarea de noi unități agricole socialiste*, tot din ziarul „Știința”, *Să grăbim recoltatul și treierîșul* din ziarul „Drapelul roșu” (nr. 3607 din 24 iulie a.c.) și altele.

În munca de popularizare a cărților și mărirea numărului de cititori, mai avem destule lipsuri în raionul nostru, datorate într-o oarecare măsură și secției culturale raionale, care nu ne-a dat tot ajutorul ce așteptăm pe linia muncii de bibliotecă. De pildă, seminariile raionale nu dau rezultate satisfăcătoare din cauza frecvenței prea scăzute a bibliotecilor căminelor culturale și caselor culturale ale G.A.C.-urilor. Aceasta se explică și prin faptul că munca voluntară a bibliotecarilor de la cămine nu este încurajată și stimulată.

Ținta noastră actuală este să înlăturăm lipsurile existente, pentru a putea mări numărul de cititori, pentru ridicarea nivelului cultural al satelor noastre.

STOENESCU ELENA
bibliotecar șef al bibliotecii raionale Gătaia, regiunea Timișoara

Crește numărul cititorilor

În planul de muncă pe acest an, biblioteca noastră și-a propus, printre alte obiective, ca pînă la sfîrșitul anului să atingă numărul de 5000 cititori.

În îndeplinirea acestui punct din plan, colectivul nostru a folosit metode din cele mai variate pentru popularizarea cărților și atragerea de noi cititori. Astfel, o primă preocupare a fost îmbogățirea fondului de cărți recent apărute, știind că aceasta este un mijloc bun de atragere a cititorilor.

O atenție deosebită am acordat mării numărului de cititori din rîndul muncitorilor și femeilor casnice și îndrumării lecturii acestora. Pentru a ne apropia cît mai mult de gustul și preferințele cititorilor pentru anumite categorii de cărți, colectivul secției de împrumut al bibliotecii stă de vorbă cu fiecare cititor în parte, făcînd cu acest prilej prezentarea cărților pe care le propunem. De a-

semenea, folosirea diferitelor metode ca: recenzii, albume tematice, vitrina noutăților, fotomontaje, etc. au dus la succesul muncii noastre.

Astfel, pînă în prezent am înscris 2900 cititori, frecvența zilnică fiind de peste 150 cititori. Față de perioada corespunzătoare anului trecut, numărul cititorilor a sporit cu 700.

Biblioteca noastră se poate mîndri azi cu cititori fruntași ca muncitorii Abelea Gh. de la Uzinele Textile „Moldova”, Gireadă Dumitru, de la fabrica de confecții „Republica”, Olaru Olga, Kazimir Elisabeta și alții. Prin eforturi sporite, colectivul bibliotecii noastre va căuta să atragă cît mai mulți cititori, astfel ca să putem depăși numărul propus în planul nostru de muncă.

C. BLUMENFELD

bibliotecară la biblioteca raională Botoșani, regiunea Suceava

In legătură cu noua salarizare a bibliotecarilor

Răspuns tov. I. Vellean, bibliotecarul bibliotecii săteștii din comuna Peșteana-Jiu, raionul Tg. Jiu, regiunea Craiova

În nr. 7/956 al revistei noastre am arătat ce spor de vechime se acordă bibliotecarilor încadrați, conform noii salarizări.

Potrivit celor relatate de dvs. în corespondența ce ne-ați trimis, rezultă că trebuie să fiți încadrat în funcția de bibliotecar sătesc la salariul prevăzut de H.C.M. nr. 2399/955, la vechimea de 5-10 ani de muncă. Era bine să ne fi scris cu ce salariu ați fost încadrat pentru a vă putea răspunde dacă ați fost just încadrat. Pentru a putea primi lămuririle necesare, vă puteți adresa secției culturale raionale Tg. Jiu. În viitor, sporul de vechime se cere la data împlinirii anilor de muncă, prevăzuți de Hotărîre (5, 10, 20 ani).

Răspuns tov. Gh. Popescu, bibliotecarul bibliotecii tehnice al M.I.P. Laboratorul Central de Cercetări științifice, serviciul Studii și Documentare, raionul Cîmpina, regiunea Ploiești.

Cu privire la lămurirea solicitată de dvs. dacă H.C.M. nr. 2399/955 privește și bibliotecile tehnice, vă răspundem că Hotărîrea se adresează tuturor categoriilor de bibliotecari. Rezolvarea salarizării pentru diferite categorii de bibliotecari se face de către Ministerul de care aparțineți, care a primit din partea Ministerului Culturii indicațiile necesare în această problemă. Pentru urgentarea rezolvării cazului dvs., socotim că este necesar să vă adresați direct Ministerului dvs. de resort, cu care Ministerul Culturii ține legătura, pentru aplicarea Hotărîrii nr. 2399 și în bibliotecile din sistemul M.I.P.

Calendarul nostru

11

11 octombrie 1875. S-a născut la Brașov poetul St. Octavian Iosif. Și-a început studiile în orașul natal, continuându-le la Sibiu și la București unde, după terminarea liceului, se înscrie la Facultatea de litere. Incepe să publice versuri în anul 1892. Din 1894, activitatea lui devine fecundă dînd la iveală poezii originale în mai fiecare număr al revistei „Viața” condusă de Al. Vlahuță, precum și la „Epoca literară” al cărui redactor era I. L. Caragiale, „Convorbiri literare”, „Viața Romînească”, „Flacăra”, „Luceafărul”, „Semănătorul”. La „Semănătorul” a făcut parte din conducerea redacției. Primul volum de *Versuri* l-a tipărit în 1897. Au urmat apoi la mici intervale celelalte (*Patriarhale*, *Poezii* (1901-1902), *Credințe*, *Poezii*, *Cinstece*) la care se adaugă poemul istoric *Din zile mari* (1905), drama istorică *Zorile* (1907) scrisă în colaborare cu Dimitrie Anghel, precum și numeroase volume de traduceri din clasicii literaturii universale. Poetul se stinge din viață în ziua de 22 iunie 1913, la spitalul Colțea, doborît de o congestie cerebrală. Creația lui Iosif e trainică în acele sectoare ale ei în care a cîntat dragostea de viață, zbciumul celor mulți și natura patriei. Trăsătura caracteristică a celei mai bune părți a operei lui Iosif este patriotismul, înțeles ca manifestare a dragostei față de patrie și oamenii din popor.

De consultat: Cazimir, Ștefan: Din amarul unei existențe. 80 de ani de la nașterea lui St. O. Iosif. *Gazeta literară*, 13.X.55, p. 5; Iosif, St. O.: *Versuri*. București, E.S.P.L.A., 1952, 223 p. (Prefață de Ion Manole, p. 3-24) (Colecția „Biblioteca pentru toți”); Martin, Aurel: Un neuitat poet. *Scnteia*, 12.X.55, p. 2; Sadoveanu, Mihail: Amintiri despre St. O. Iosif. În vol. *Epocări*. București, E.S.P.L.A., p. 165-171 (Colecția „Studii literare”).

13

13 octombrie. Moare în anul 1924 scriitorul progresist francez Anatole France (n. 1844). Primele studii le face la colegiul Stanislas, unde învățau fiii aristocrației franceze. În această atmosferă tînărul Anatole France se simte izolat și nefericit, și singura sa preocupare este aceea de a învăța cît mai mult. În 1881, el publică romanul *Crima lui Silvestru Bönnard*, care-l face celebru. Urmează publicarea unor opere agreabile, subtile și ingenioase. Afacerea Dreyfus constituie o colitură hotărîtore, care schimbă sensul artei sale. În lucrările dirijate pe linie progresistă și socialistă, el denunță exploatarea, obscurantismul religios, politica războinică militaristă a marelui burghezii franceze. Între anii 1898 și 1914 France scrie marile sale opere: *Istoria contemporană*, roman în patru volume, *Ulmul din parc*, *Manechinul de răchită*, *Inelul de ametist*, *Dr. Bergeret la Paris*, *Crainquebille*, *Insula pinguinilor*, *Pe piatra albă*, *Revolta ingerilor*. Cugetînd adînc asupra forței patriotice care poate asigura pacea și justiția socială, Anatole France se înscrie în partidul comunist, desfășurînd o vie activitate pe tărîm social.

De consultat: France, Anatole: *Insula pinguinilor*. București, E.S.P.L.A., 1954, 330 p. (Cuvînt înainte, p. 3-7) (Colecția „Biblioteca pentru toți”); Ioachimescu, Teodosia: La 30 de ani de la moartea lui Anatole France. *Gazeta literară*, 21.X.54, p. 2; Panaitescu, Val.: În floarea vieții. [Recenzie.] *Iașul nou*, 1954, nr. 3-4, p. 333-337; Ralea, Mihail: *Anatole France*. București, E.S.P.L.A., 31.p. (Colecția „S.R.S.C.”).

14

14 octombrie. S-a născut în anul 1777 pe moșia părintească de la Țigănești, poetul Costache Conachi. A învățat carte grecească în casă, apoi la Școala Domnească din Iași. A fost membru în comisia pentru redactarea Regulamentului Organic și, în 1834 a candidat fără succes la domnie. Influențat de lirica neoaneoneontică a compus începînd din 1802 un număr apreciabil de poezii cu trăsături erotice și elegiace. În opera lui întîlnim însă

și interesul pentru oamenii simpli și viața colidiană. Parte din versurile lui se găsesc în culegerile *Primii noștri poeți* și *Antologia poeziei românești de la începuturi* până astăzi.

De consultat: *Primii noștri poeți*. București, E.S.P.L.A., 1954, 279 p. (Costache Coșachi (1777-1849), p. 31-33) (Colecția „Biblioteca pentru toți“).

15

octombrie 1814. S-a născut la Moscova poetul M. I. Lermontov. Anii copilăriei și-i petrece la țară, pe moșia bunicii sale, unde i se relevă viața grea, de mizerie, a țăranului rus. Imaginația lui înflăcărată a fost puternic impresionată de răscoala decembriștilor, ai căror conducători devin eroii săi. În toamna anului 1827, poetul pleacă la Moscova pentru a-și face studiile. În 1830 el intră la Universitate unde numără printre colegii săi pe Bielinski, Ogarev, ș.a. Neputînd să se transfere la Universitatea din Petersburg, este nevoit să intre într-o școală de ofițeri. Fire independentă, iubitoare de libertate, Lermontov nu se poate împăca cu atmosfera cazonă, cu spiritul îngust ce domnea acolo. Scrise cu pasiune, poeziile sale apar tot mai des în diferite reviste. Lermontov fiind considerat continuatorul lui Pușkin. Datorită atitudinii sale, poetul este surghiunit în Caucaz. În acești ani scrie el operele sale de maturitate, între care poemele *Demonul* și *Mțiri* și romanul *Un erou al timpului nostru*.

În 1841 Lermontov este ucis într-un duel pus la cale de intriganții de la palat cu consimțământul tacit al țarului.

De consultat: Durîlin, S.: M. I. Lermontov. Cu prilejul aniversării a 140 de ani de la nașterea lui. *Gazeta literară*, 14.X.54, p. 173; Gorki, M.: M. I. Lermontov. În vol. *Articole literare*. București, Editura Cartea Rusă, 1950, p. 32-41; Kernbach, Victor: *Lirica lui Lermontov*. [Lirice. Recenzie]. *Veac Nou*, 30.II.56, p. 2; Lermontov, M. I.: *Un erou al timpului nostru*. București, Editura Cartea Rusă, 1953, p. 191 (Prefață, p. 5-10); Lermontov, M. I.: *Poezii*. București, Editura Inerfelului, 1954, 23 p. (Prefață de Tatiana Niculescu, p. 5-10) (Colecția „Biblioteca școlară“).

19

octombrie. Se împlinesc 20 de ani de la moartea marelui scriitor chinez Lu Sin, numit de poporul său „Gorki al Chinei“. Lu Sin, pe adevăratul său nume, Ciou Su-jen, s-a născut la 25 septembrie 1881 în provincia Cejian, pe coasta Mării de Răsărit. Se trăgea dintr-o familie de oameni bogați, care însă mai înainte ca el să împlinescă 13 ani s-a ruinat. În anul 1902 pleacă pentru studii în Japonia, de unde revine în 1909 și este numit profesor de chimie și fiziologie, mai întâi la Hanciou și apoi la Saoșin. Între 1912 și 1926 este funcționar în Ministerul Educației la Pekin. În această perioadă el publică nuvela *Jurnalul unui nebun*, cea dintâi lucrare literară mare scrisă în limba de toate zilele a poporului. Apoi, el asigură publicarea primelor traduceri chineze din operele lui Pușkin, Lermontov, Ibsen și Balzac. În 1919, Lu Sin se află în fruntea mișcării antifeudale de la 4 mai care cerea recunoașterea limbii vorbite, ca limbă oficială. De aici înainte, apropiindu-se tot mai mult de marxism, de partidul clasei muncitoare, Lu Sin începe perioada marelui și rodniciei sale maturități literare. După sîngeroasa lovitură de stat din 1927, prin care forțele reacționare dinăuntrul Chinei ajutate pe față de puterile imperialiste mondiale coalizate îl impun la putere pe Cian Cai-și, Lu Sin își consacră toate puterile luptei revoluționare. Pune bazele cîtorva asociații legale, semilegale sau ilegale conduse prin el de partidul comunist, scrie nenumărate volume de eseuri, traduce intens din marii scriitori ruși și sovietici. De notat că tot datorită lui apar în limba chineză cele dintâi pagini românești culese din opera lui Mihail Sadoveanu.

De consultat: Lu Sin: *Povestiri*. București, E.S.P.L.A., 1955, 314 p. ([Studiu introductiv], Lu Sin-Gorki al Chinei de V. Em. Galan, p. 5-22). (Colecția „Clasicii literaturii universale“).

In sprijinul transformării socialiste a agriculturii

Plenara C.C. al P.M.R. din 16—17 iulie a.c. arată că îndeplinirea cu succes a sarcinii de transformare socialistă a agriculturii depinde și de îmbunătățirea muncii politice de lămurire și convingere a țărănimii muncitoare pentru atragerea acesteia pe făgașul socialismului. Aceasta impune bibliotecarilor de la sate sporirea eforturilor lor pentru popularizarea cărții și a presei în legătură cu aceste probleme. În cele ce urmează, recomandăm bibliotecarilor câteva broșuri precum și articole din ziare menite să ajute cititorilor la o mai bună înțelegere a problemelor cuprinse în Rezoluția ședinței plenary a C.C. al P.M.R. din 16—17 iulie 1956 cu privire la măsurile pentru realizarea sarcinilor stabilite de Congresul al II-lea al partidului în domeniul transformării socialiste a agriculturii. Această listă poate fi completată de bibliotecari pe măsura apariției de noi materiale.

— *Rezoluția ședinței plenary a C.C. al P.M.R. din 16—17 iulie 1956 cu privire la măsurile pentru realizarea sarcinilor stabilite de Congresul al II-lea al partidului în domeniul transformării socialiste a agriculturii*. București, Editura de stat pentru literatură politică, 1956, 31 p.

BIANU I.: *Despre căile întăririi și dezvoltării gospodăriilor colective*. București, Editura de stat pentru literatură politică, 1956, 63 p. (Colecția „Probleme de economie agrară”).

MIHALE, AUREL: *Însemnări despre activitatea unor gospodării agricole de stat*. București, Editura de stat pentru literatură politică, 1956, 72 p.

PANEA, NICOLAE C.: *Cum muncim în întovărire*. Știința, 16.VIII.56, p. 2.

PAVELESCU, I.: *Roadele muncii în întovărire*. București, Editura de stat pentru literatură politică, 1956, 46 p.

SIRBU, C.: *Mecanizatorii în luptă pentru recolte bogate*. Editura de stat pentru literatură politică, 1956, 61 p.

ȘAINEA, CONSTANTIN: *Respectarea statutului-model a hotărât bunul mers al gospodăriilor noastre*, România liberă, 16.VIII.56, p. 3.

— *Din experiența raionului Negru-Vodă în cooperativizarea agriculturii*. Răspuns la niște întrebări stăruitoare. România liberă, 31.VII.56, p. 2.

— *Forme superioare de organizare a muncii în întovăririle agricole*. Răspuns la întrebările cititorilor. Știința, 10.VIII.56, p. 2.

— *Gospodăriile colective să devină puternice unități economice*. România liberă, 8.VIII.56, p. 1.

— *Pe drumul unei agriculturi socialiste înfloritoare*. Munca, 29.VII.56, p. 1.

— *Spre noi succese în construcția socialismului la sate*. Știința, 31.VII.56, p. 1 și 2.

— *Un vast program pe drumul transformării socialiste a agriculturii*. Știința tineretului, 29.VII.56, p. 1.

BIBLIOGRAFIE

SITUAȚIA POLITICĂ, ECONOMICĂ ȘI POLITICA EXTERNĂ A ȚĂRILOR CAPITALISTE

RALEA, MIHAIL: *Cele două Franțe*. București, E.S.P.L.A., 1956, 408 p., lei 6.75.

Academicianul Mihail Ralea, adânc cunoscător al istoriei și vieții poporului francez, analizează în această carte cele două curente contradictorii care s-au manifestat întotdeauna în Franța și care astăzi sînt mai vizibile decît oricînd: de-o parte curentul reacționar, care tinde să închisteze în forme neschimbate cuceririle științei, artei și culturii franceze și de cealaltă parte curentul progresist tinzînd spre noi cuceriri și forme superioare de viață. Acest fenomen este explicat de autor chiar în prefața cărții, „Spiritul francez — spune el — e prin excelență militant și polemic. Orice afirmație se face acolo contra alteia. De aici caracterul antiletic al întregii vieți franceze în care lupta între vechi și nou nu încheiază nici o clipă. De aici tematica studiului nostru care tinde să arate tabloul dublu, dialectic al unei culturi și al unei vieți politice. Există desigur două Franțe și vor exista atîta vreme cît va dura împărțirea societății franceze în clase adverse”. Analizînd fenomenele politice, sociale și culturale din trecutul și prezentul Franței, autorul își împarte observațiile în două mari părți: În prima parte vorbește despre aspectul conservator al culturii franceze, iar în partea a doua se ocupă de ideile progresiste ale culturii franceze. Prima parte cuprinde capitolele *Despre unele aspecte statice ale culturii franceze, Ideologia politică reacționară, Catolicismul social, Filozofia idealistă franceză contemporană*. În partea a doua sînt cuprinse capitolele: *Formarea ideii naționale în Franța, Ideia de progres în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, Materialismul filozofic francez în secolul al XVIII-lea, Spiritul revoluționar francez (Robespierre, Saint Just, Babeuf, Blanqui), Spiritul revoluționar francez (continuare) — Comuna din Paris, Tradiția materialistă a psihologiei franceze, Marile figuri*

ale literaturii progresiste franceze, Ideia de pace în Franța și Jaurès.

Studiile academicianului Mihail Ralea cuprinse în această carte constituie o importantă contribuție la cunoașterea fenomenului politic și social francez din trecut și de astăzi, a luptei pe care poporul francez o duce în prezent pentru pace, pentru o viață mai bună.

ȘTIINȚE ALE NATURII

ZISMAN, G. A.: *Lumea atomului*. București, Editura tineretului, 1956, 154 p., lei 2.20 (Colecția „Știința învinge”).

După cîteva broșuri de popularizare ca *Energia atomică* de L. Levkoveț și *Atomii mancați* de M. Nesmeianov, volumul de față vine să completeze cunoștințele cititorilor despre atom și aplicațiile lui. Autorul începe expunerea vorbind în primul capitol despre molecule și părțile componente ale lor — atomii — pentru a trata apoi amănunțit, în capitolul următor *Structura atomilor*, în cadrul căruia ne vorbește despre electroni, protoni și alte particule din care se compun atomii. În capitolul trei se arată felul în care savanții au pătruns în partea centrală a atomului: nucleul atomic. Studiul acestuia, al proprietăților sale și al particulelor componente care a dus la descoperirea și folosirea energiei atomice formează subiectul capitolului al patrulea. În ultimul capitol Zisman se ocupă de sursele de obținere a energiei atomice. El arată marea importanță a hidrogenului, subliniind faptul că atunci cînd știința și tehnica vor reuși să elibereze pe deplin energia de hidrogen, grija pentru procurarea surselor de energie necesare economiei va dispărea. Autorul se oprește apoi asupra altor transformări nucleare care au ca rezultat eliberarea energiei atomice, efectuată pe cale artificială. Lucrarea mai cuprinde cîteva explicații referitoare la aplicațiile energiei atomice. Se descrie astfel principiul care stă la baza exploziilor atomice. Cartea conține date interesante despre lupta Uniunii Sovietice pentru folosirea energiei atomice

în scopuri pașnice. În legătură cu aceasta lucrarea descrie modul de funcționare a unei centrale atomoelectrice. Completată cu schițe, fotografii, desene și grafice explicative, lucrarea ajută la o mai bună înțelegere a problemelor energiei atomice.

LITERATURA

BART, JEAN: *Europolis*. București, E.S.P.L.A., 1956, 302 p., lei 470.

Viața porturilor, frumusețile Deltei Dunării și mai cu seamă marea cu oamenii ei, au preocupat cu pasiune pe scriitorul Jean Bart (Eugeniu P. Botez) el însuși fost multă vreme olișer de marină. Prințre cele douăsprezece cărți scrise de el, romanul *Europolis* este consacrat zugrăvirii vieții portului Sulina și prin aprofundarea existenței frământate a oamenilor din anii de după primul război mondial. Portul Sulina era canalul de scurgere al bogățiilor țării noastre, puse la dispoziția capitalului străin de către burghezi. Clasele dominante ca și o bună parte din micii burghezi, se întrec să preamărească mitul raiului de peste mări și țări, raiul occidentului, mai cu seamă raiul american, după care lînjesc și-l crează în mic, în viața lor de vicii și de minciună.

În aceste împrejurări și condiții, cițiva suliniști încearcă o cruntă dezamăgire la întoarcerea concetățeanului lor, Nicolae Marulis. El revine sărac așa cum plecase, dezmințind basmul cu milioanele ce se pot cîștiga peste noapte în „paradisul” de peste Atlantic. Acolo, în lumea preamărită cu atita inconștiență, el n-a reușit să-și cîștige piinea decit cu suflare și suferință.

Odată revenit la Sulina unde l-a readus speranța într-o schimbare a soartei, „americanul”, cum i se spune acum lui Nicola, duce o viață cinstită, muncind din greu să îmbogățească pe alții. El asistă neputincios și îndurerat la prăbușirea ultimei ființe pe care o iubea, fiicelui, rezultată din căsătoria cu o negresă, pe care o cunoscuse pe meleagurile îndepărtate pe care le-a cutreierat.

Autorul reușește să ne redea o epocă distinctă, cu caractere bine conturate, oglindind fidel locuri pitorești și oameni interesanți. Unele accente de satiră îndreptate asupra moralei burgheze, a comportărilor ei dovedesc, de asemenea, spiritul realist în care a fost scrisă cartea.

VALLES, JULES. *Jacques Vingtras*. București, E.S.P.L.A., 1956, [Vol.] 1. Copilul. 209 p.; [Vol.] 2. Bacalaureatul. 326 p.; [Vol.] 3. Răzvrătutul. 269 p. Pre-

țul celor trei volume lei 14,10 (Colecția „Clasicii literaturii universale”).

Trilogia autobiografică *Jacques Vingtras* este principala operă a scriitorului francez Jules Vallès. E suficientă pomnirea titlurilor celor trei volume pentru a înțelege drumul pe care s-a desfășurat viața acestui atit de puțin cunoscut cîntăreț al evenimentelor de la 1871. În adevăr, în tomul întii *Copilul* e descrisă viața lui Jacques Vingtras acasă și la școală.

Atmosfera înăbușitoare a unui orașel de provincie, cu tirania strivitoare din familie și din școală, evoacă însăși copilăria scriitorului. Partea a doua *Bacalaureatul* cuprinde anii petrecuți în frământatul Paris, ca student sărac dar animat de doruri mari, de dreptate și libertate. Teoroarea bonapartistă face ca lașitatea așa zisilor „rezistenți” burghezi să se manifeste din plin. Intocmai lui Vallès însuși, care a căutat să rămînă întotdeauna credincios poporului, eroul romanului nu admite nici un fel de compromisuri. El trebuie să părăsească diferitele servicii pe care cu greu le obține, deoarece i se cere să activeze împotriva crezurilor sale. Astfel, el e rînd pe rînd, gazetar, funcționar public, colportor de reclame, colaborator mizerabil plătit la alcătuirea unui dicționar. Toată această viață lipsită de pelet întunecate dar și de un fel bine conturat, este încununată de lupta pentru „Comună” descrisă în volumul al treilea *Răzvrătutul*. Deși nefinisat pe deplin deoarece moartea l-a răpit pe autor înainte de a-și fi încheiat prețioasa sa muncă la această lucrare, aflăm în *Răzvrătutul*, una din puținele imagini cu adevărat realiste ale „Comunei din Paris”. Ca membru în guvernul Comunei, Vallès a cunoscut alit evenimentele cît și oamenii care le-au înfăptuit, descriindu-i în adevărata lor lumină.

Fără a organiza bogatul material pe linia unei acțiuni perfect încheiate, lucrarea lui Jules Vallès impresionează și reține atenția cititorului prin curajul cu care sînt înfățișate și demascate, rînd pe rînd toate înștițuțiile mai importante ale statului burghez, prin avîntul cu care scriitorul a participat direct la marele eveniment al Comunei.

În 1885, la înmormîntarea lui Jules Vallès populația muncitoare a Parisului a manifestat în amintirea celui ce nu o trădase după vremelnica înfrîngere din 1871. Opera sa a rămas ca o mărturie prețioasă și ocupă un loc de seamă în tezaurul culturii și literaturii întregii omeniri progresiste.

CĂRȚI PENTRU TINERET

EFREMOV, I. *Lacul duhurilor de munte*. București, Editura tineretului, 152 p., lei 2.65 (Colecția „Cutezătorii”).

Cele cinci povestiri din această carte poartă pe cititor în ținuturi îndepărtate și inaccesibile, a căror explorare științifică, legată de nenumărate riscuri, aduce explicația acestor fenomene fantastice pe care băștinașii neputându-le explica, le consideră ca supranaturale.

Astfel, în bucata *Observatorul Nur-I-Deșt* un geolog se alătură unei expediții a Institutului de limbi orientale condusă de un vestit profesor arheolog care studia urmele unui străvechi observator astronomic din Asia Centrală, construit acum 1000 de ani. În jurul acestor ruine, oamenii se simt mai veseli, fără să cunoască adevărata cauză, pînă cînd geologul cercetînd cu îndrăzneală locuri neumblate de secole, descoperă zăcăminte de minereu de uraniu, stabilind că ușoarele emanații radioactive sînt o cauză care provoacă omului o stare de bună dispoziție.

În *Lacul duhurilor de munte* este vorba de un vestit pictor din Altai, care a izbutit să prindă pe pînză un peisaj fantastic — acel al Lacului duhurilor de munte, inabordabil pentru om și la care cei ce-au ajuns au plătit cu viața sau cu grele suferințe. Explicația o dă și aici tot omul de știință — geologul — care după cercetări cutezătoare se convinge că locul inabordabil nu e decît un zăcămint de mercur a cărui evaporare creează aspectul fantastic al peisajului, dar în același timp provoacă fenomene de intoxicație celor care vin prea aproape de malul lacului.

Acțiunea celei de a treia povestiri *Piscul de sub lună*, se petrece în îndepărtata Siberie, în valea râului Tokko, unde o expediție științifică descoperă un vîrf de munte despre care locuitorii băștinași cred că e bîntuit de diavoli. Escaladînd acest pisc, conducătorul expediției găsește colți de mamut și de elefant, apoi descoperă o peșteră pe pereții căreia se văd desene minunate de animale, ceea ce explică faptul că pe aici trebuie să fi ajuns valul de animale africane înainte de a fi cuprinse de marile înghețuri care au transformat natura acestor meleaguri.

Ultimele două povestiri — *Olhoi-Hornoi* și *Cornul Alb*, aduc de asemenea, explicația unor fenomene naturale rare. În prima apar vietăți bizare undeva în de-

șertul Mongoliei, careucid pe om de la distanță printr-o emanație necunoscută și pe care știința nu le-a putut studia încă.

În cealaltă bucătă omul de știință aduce o explicație veridică a unei vechi și frumoase legende născocită de fantezia poporului, la baza căreia stă totuși o întîmplare reală. Într-adevăr, geologul Usolțev, depunînd eforturi supraomenești ca să ajungă pe piscul unei stînci abrupte, descoperă acolo nu numai zăcăminte prețioase de cositorită, ci și paloșul de aur al unui erou care, cu veacuri în urmă fusese și el acolo ca să îndeplinească porunca hanului de la care venise să-și ceară iubita, aflată în captivitatea acestuia.

POSTUPALSKAIA, M.: *Aur curat*. București, Editura tineretului, 1956, 479 p., lei 10.

Acțiunea romanului se petrece în localitatea minieră Teagnii din U.R.S.S. Tonia, una din cele mai bune eleve din clasa a zecea, fata unui maistru miner, iubește pe Pavlik, fiul unei văduve, care răspunde cu aceeași sinceritate frumoaselor ei sentimente. Dar venind războiul, Pavlik pleacă pe front, în timp ce Tonia învață și se străduiește să contribuie la acțiunile patriotice din spatele frontului.

Într-o bună zi, Pavlik se înapoiază în sat și Tonia aleargă patru kilometri pe jos în ploaie ca să-și revadă iubitul. Dar acesta nu se mai poate bucura de această întîlnire deoarece și-a pierdut vederea pe front. Tonia are însă toată înțelegerea pentru el și laolaltă cu colegii și profesorii, încearcă să-l mîngîie, să-l întărească. Toți se hotărăsc să-i citească lecțiile ca el să învețe și să poată trece examenul de maturitate. În același timp, Pavlik învață o muncă productivă împlinind coșuri de nuiele. Păstrînd același dragoste iubitului ei, Tonia renunță să plece la universitatea din Moscova, hotărîtă să rămînă pe lingă cel pe care-l iubește și pe care vrea să-l ajute la învățătură. Ea își amînă cursurile cu un an, în care timp lucrează în mina din sat, înfruntîndu-și familia cu care intră în conflict.

La sîrșitul anului, Pavlik trece examenul de maturitate. Va fi ajutat de comsomol să se ducă la Moscova și să urmeze un institut special. Iar Tonia, evidențiată la locul ei în mină, se împacă cu familia ei. Acum ea va pleca la Moscova odată cu Pavlik, spre a deveni studentă la Institutul de mine.